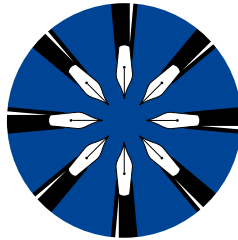

Contractes d'edició

Manual d'ús

Quaderns Divulgatius, 38

Contractes d'edició Manual d'ús

AELC
ASSOCIACIÓ D'EScriptors
EN LLENGUA CATALANA

Barcelona, 2009

*Aquest trenta-vuitè Quadern Divulgatiu de l'AELC
està patrocinat per*

© dels autors

Primera edició: novembre de 2009

Dipòsit legal: B-44.212-2009

ISSN: 1885-2734

*Edita: Associació d'Escriptors en Llengua Catalana
Canuda, 6, 5è (Ateneu Barcelonès) 08002 Barcelona
E-mail aelc@escriptors.cat <http://www.escriptors.cat>*

Il·lustració de la coberta: Jordi Pi (Pan)

Realització: Insòlit, Barcelona

Impressió: La Impremta Ecologica, Barcelona

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Dirigiu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar fragments d'aquesta obra.

Sumari

9

Presentació

Guillem-Jordi Graells

13

Introducció

Mario Sepúlveda

17

Contracte d'edició

75

Contracte d'encàrrec d'obra

115

Contracte de cessió de drets per a obra col·lectiva

141

Contracte de traducció

201

Contracte de traducció a un tant alçat

Presentació

Guillem-Jordi Graells

President de l'AEFC

El quadern que teniu a les mans, i que esperem que tingueu sempre «a mà», és el resultat del procés de negociació mantingut durant els dos darrers anys amb el Gremi d'Editors de Catalunya, conjuntament amb l'ACEC veïna i col·lega, per tal de dotar autors i editors d'uns instruments renovats per regular la contractació de les nostres obres destinades a l'edició. Un acord que es va signar en una sala de l'Ateneu Barcelonès el 8 de juny passat, gairebé vint anys després, dia per dia, d'aquell primer acord signat en el marc del Liber, a Madrid, entre les associacions estatals d'escriptors i la Federación de Gremios de Editores de España.

Pel que fa a la negociació d'ara, vull tenir abans de res un record per a José Luis Giménez-Frontín, secretari de l'ACEC, que va ser un puntal d'aquest procés i no el va poder veure culminat, i destacar sobretot el paper del nostre assessor jurídic, Mario Sepúlveda, artífex de moltes de les propostes i solucions finalment consensuades, i també, per tal de ser just, remarcar la bona disposició de l'altra part, que podem exemplificar en l'assessor jurídic

dels editors, Jordi Calsamiglia. Han estat dos anys de treballs i cal dir que el clima va ser sempre cordial i positiu, tal com caldria que fossin sempre, o més sovint, les relacions entre autors i editors.

A l'hora d'editar, en un format manejable i a l'abast, aquests nous models contractuals, ens ha semblat adient fer-ho amb un seguit d'observacions i comentaris que en facilitin l'ús, tal com ja vam fer en l'edició dels models que els van precedir fa dues dècades, cosa que va demostrar la seva utilitat, com ha estat reconegut repetidament. Novament ha estat Mario Sepúlveda qui ha redactat tots els aclariments relatius a uns contractes que coneix amb profunditat, rematant així la feina que hi ha dedicat. Creiem que les observacions o instruccions que s'hi donen seran d'utilitat per a la comprensió d'un redactat sovint de terminologia abstrusa o d'expressió poc literària, tal com correspon a uns instruments de vocació, sobretot, mercantil (i que ningú no se n'escandalitzi, sisplau!).

En qualsevol cas, la nostra recomanació constant continua essent sempre la mateixa: abans de signar res, llegiu, compareu i consulteu allò que no veieu clar. Una consulta a temps –i abans de signar, és clar– pot estalviar molts conflictes o reclamacions a posteriori, molt més complexos o directament impossibles. Per a això els associats i associades disposen del suport de l'AELC en diverses instàncies. És probable que un primer dubte o aclariment pugui ser-vos resolt pel nostre personal de l'oficina, tan eficaç i bregat en aquests temes, i sempre hi ha l'opció de la consulta al nostre assessor especialista per a aquelles qüestions menys habituals o comunes.

D'altra banda, cal recordar que una de les coses pactades amb els editors ha estat l'establiment d'una Comissió Paritària encarregada d'interpretar el contingut dels acords,

de resoldre els conflictes en primera instància i també de proposar noves fórmules o esmenes a partir de l'experiència en l'aplicació dels contractes i de les discrepàncies que en sorgeixin, així com de constatar el grau d'utilització que en fa la part empresarial, que és la que acostuma a proposar el contracte, tot i que convé recordar que això no té perquè seguir aquesta direcció de tràmit necessàriament.

Esperem, doncs, que us sigui útil aquesta publicació i que el contingut no únicament resolgui els vostres dubtes sinó, molt especialment, que signifiqui un avenç substancial en la millora de les relacions contractuals amb els editors. Unes relacions que s'endevina que han d'experimentar una notable transformació en el futur immediat, a partir de l'aparició de noves formes de reproducció i difusió de les nostres obres, però que, de moment, hem aconseguit regularitzar en molts dels aspectes derivats de l'edició tradicional, estigui o no destinada a desaparèixer o transformar-se en un termini breu, mitjà o llarg...

Introducció

Mario Sepúlveda

Advocat

Assessor jurídic de l'AELC

La finalitat d'aquesta introducció és eminentment pràctica. Pretén oferir una guia de lectura dels models de contractes pactats entre les associacions d'escriptors i traductors amb el Gremi d'Editors de Catalunya. També procura resumir algunes de les directrius que han d'orientar la seva utilització.

L'esquema que hem fet servir en els comentaris comprèn bàsicament tres aspectes: la **referència legal** sobre cada clàusula per conèixer la manera en què la Llei de Propietat Intel·lectual vigent (d'ara endavant LPI) delimita aquest supòsit concret. Un **comentari** explicatiu o aclaratori respecte de cada pacte del contracte tipus. I, si escau, un suggeriment o **recomanació** sobre la clàusula concreta comentada.

Molts comentaris són idèntics perquè es refereixen a la mateixa clàusula, la qual es repeteix exactament igual en diferents models de contracte (per ex.: extinció, exercici pacífic, joc de proves, exhauriment de l'edició, venda com a saldo, liquidació, certificat de tirada, distribució, etc.). S'ha optat per repetir-los a cada model, única manera

d'atorgar-los l'autonomia que els correspon i evitar un enfilall de remissions que farien il·legible cada contracte tipus. La idea és que cada contracte model, amb els seus comentaris, es pugui llegir per separat, i no haver de llegir-los tots per poder entendre'n un.

Tot i que sigui una obvietat, cal recordar que els contractes model constitueixen un acord que és fruit d'un compromís d'autors i editors, acord en què es creuen els interessos dels uns i dels altres. És imprescindible tenir present aquesta dinàmica d'interessos contradictoris.

Expressat de manera gràfica, l'interès màxim de l'editor seria tornar al sistema existent amb l'anterior LPI, que consistia essencialment en la compravenda de l'obra. Pagar un preu i adquirir-la en propietat. Com que la concepció actual dels drets d'autor, plasmada en l'LPI, no admet la venda de drets, l'editor buscarà aproximar-se tant com sigui possible, per la via del contracte, a aquesta finalitat. Procurarà l'obtenció de tots els drets d'explotació (reproducció, distribució, comunicació i transformació); en totes les modalitats d'edició, analògiques i digitals; per totes les vies de distribució (llibreries, quiosc, club de lectura, internet); per temps indefinit, mitjançant clàusules de renovació automàtica; en tots els territoris del món; per un nombre il·limitat d'edicions i exemplars; en exclusiva; amb la possibilitat de cessió de tots aquests drets a tercers i tot això per un preu mínim.

La visió de l'autor és diferent, però no antagònica. El seu interès primordial és que la seva obra sigui explotada econòmicament, cosa per la qual no posarà traves a una cessió àmplia de drets, però sempre sota la condició del seu ús efectiu. Buscarà assegurar l'explotació continuada de l'obra limitant el contingut i l'extensió de les cessions a aquesta finalitat.

Seguint aquesta directriu cal examinar cada un dels drets susceptibles de cessió. **El principi és cedir únicament aquells drets que l'editor vulgui i pugui utilitzar de manera efectiva, que estigui en condicions reals d'exercir i fer valer.**

Els contractes d'edició acostumen a ser contractes de llarga durada, cosa que exigeix una vigilància permanent sobre el seu compliment, essent recomanable evitar pactes tancats en tots els punts, deixant oberta la possibilitat de renegociar acords complementaris en funció de l'evolució de l'explotació de l'obra.

El contracte model no és directament vinculant. Tot i que no és de seguiment obligatori, no es pot ignorar el valor moral que té i fins i tot el valor jurídic com a codi de bones pràctiques i usos del sector editorial. El contracte tipus pot servir d'orientació per a la negociació del contracte individual. Comparar ambdós contractes, recordant que els contractes model estan disponibles a la pàgina web de l'AELC.

No hem d'oblidar que els contractes que ens ofereixen, normalment, provenen de l'altra part. Això, però, no ho hem d'entendre com una imposició unilateral. Ho hem de veure com una proposta de l'editorial a la qual hi falta la nostra correspondència. Ens hem d'acostumar a negociar cada contracte, a formular contrapropostes per escrit (correu electrònic), deixant constància de les negociacions. Si tenim dubtes, no signem.

Demostrem que coneixem el mitjà i que coneixem els contractes. Que no és un problema individual i que no estem sols. Que hi ha una assessoria jurídica i professional. Que hi ha una organització al darrere. Que estem organitzats.

Contracte d'edició

Segons la Llei de Propietat Intel·lectual¹ s'entén, per Contracte d'edició:

Artículo 58. Concepto.- Por el contrato de edición el autor o sus derechohabientes ceden al editor, mediante compensación económica, el derecho de reproducir su obra y el de distribuirla. El editor se obliga a realizar estas operaciones por su cuenta y riesgo en las condiciones pactadas y con sujeción a lo dispuesto en esta ley.

L'LPI destaca el caràcter imperatiu de totes les normes jurídiques que afecten el contracte d'edició:

Salvo disposición de la propia ley, los beneficios que se otorgan en el presente título a los autores y a sus derechohabientes serán irrenunciables.

¹ Sempre que ens referim a textos de l'LPI o d'altres lleis o decrets, etc., ho farem mantenint la llengua original castellana i en cursiva.

A _____ a ____ de _____ de _____

REUNITS

D'una banda _____,
actuant en nom i representació propis, major d'edat, amb
domicili a _____,
proveït del DNI núm. _____ (d'ara endavant
l'**AUTOR/A**).

D'una altra banda _____,
amb domicili social a _____,
CIF núm. _____ representat en aquest acte
per _____, en qualitat de
_____ (d'ara endavant l'**EDITOR**) segons
poders atorgats _____.

Lloc i data de celebració

Encara que sembli una simple clàusula d'estil, és molt important, perquè el lloc és determinant per a definir la competència territorial dels tribunals i la llei aplicable, i la data ho és per al còmput dels terminis, ja siguin de lliurament, publicació, durada, prescripció, etc.

Parts que hi intervenen

És indispensable que la persona física que intervé en nom i representació de l'editorial quedi perfectament identificada i, al mateix temps, quedi acreditada la representació que assegura ostentar, ja sigui amb poders notariais o amb l'escriptura de constitució de la societat.

MANIFESTEN

I.- Que _____ és autor/a de l'**OBRA** _____ (d'ara endavant **OBRA**) i titular en ple domini de tots els drets que són objecte d'aquest contracte.

II.- Que l'editor està interessat a adquirir els drets d'explotació de l'**OBRA** en les condicions que es diran.

III.- Que en mèrits de l'anterior, les dues parts, reconeixent-se capacitat legal suficient, celebren el present contracte d'edició que subjecten a les següents

CLÀUSULES

Manifestacions

En les manifestacions del contracte figuren la declaració d'autoria, la identificació de l'autor, la identificació de l'obra i els propòsits de les parts.

LPI. Artículo 10. Obras y títulos originales.- 2. El título de una obra, cuando sea original, quedará protegido como parte de ella.

Cal fer notar que l'obra s'identifica pel títol i sobre aquest títol recauen els mateixos drets d'autor que sobre el conjunt de l'obra. Per tant, cal vigilar el títol que apareix al contracte i, si és provisional, cal deixar constància d'aquesta circumstància.

Primera.- L'AUTOR/A cedeix a l'EDITOR els drets de reproducció, distribució i venda en forma de llibre de l'OBRA denominada _____ per a la seva explotació comercial en llengua _____ i per a l'àmbit territorial de _____.

Cessió de drets

LPI. Artículo 17. Derecho exclusivo de explotación y sus modalidades.- Corresponde al autor el ejercicio exclusivo de los derechos de explotación de su obra en cualquier forma y, en especial, los derechos de reproducción, distribución, comunicación pública y transformación, que no podrán ser realizadas sin su autorización, salvo en los casos previstos en la presente ley.

LPI. Artículo 43. Los derechos de explotación de la obra pueden transmitirse por actos «inter vivos», quedando limitada la cesión al derecho o derechos cedidos, a las modalidades de explotación expresamente previstas y al tiempo y ámbito territorial que se determinen.

LPI. Artículo 18. Se entiende por reproducción la fijación directa o indirecta, provisional o permanente, por cualquier medio y en cualquier forma, de toda la obra o de parte de ella, que permita su comunicación o la obtención de copias.

LPI. Artículo 19. Se entiende por distribución la puesta a disposición del público del original o de las copias de la obra, en un soporte tangible, mediante su venta, alquiler, préstamo o de cualquier otra forma.

L'article 17 de l'LPI és el centre des d'on parteixen tots els drets econòmics reconeguts a l'autor. La totalitat de facultats derivades d'aquests drets es concentren inicialment en l'autor, qui ostenta el monopoli absolut sobre la seva pròpia obra. El titular dels drets d'explotació ostenta la facultat de permetre, prohibir o realitzar ell mateix qualsevol dels actes d'explotació de l'obra.

En aquesta clàusula es delimiten els drets d'explotació que se cedeixen a l'editor: la reproducció i la distribució de l'obra. El terme venda s'hi introdueix per a major claredat, tot i que tècnicament és redundant ja que forma part del dret de distribució.

A més, s'hi defineix l'àmbit lingüístic i l'àrea territorial d'explotació de l'obra.

- Aquí es poden negociar altres pactes que delimitin el territori o pactes diferents (no exclusivitat, solament per a certes modalitats, etc.) per a determinats territoris.

Tot i que els drets d'explotació típics són els recollits a l'article 17, que hem reproduït més amunt, res no impedeix la possibilitat d'altres formes d'aprofitament econòmic o d'utilització col·lectiva de l'obra. El problema sorgeix quan es vol acaparar totes aquestes formes d'explotació sense que hi hagi possibilitats raonables de portar-les a terme.

Segona.- La cessió s'entén amb caràcter de [*exclusiva / no exclusiva*] en qualsevol de les modalitats d'edició en suport paper: tapa dura, cartoné, edicions econòmiques o de butxaca, fascicles, edicions il·lustrades, de luxe, de bibliòfil o qualsevol altra que es considerés oportuna per facilitar la màxima difusió de l'**OBRA**.

LPI. Artículo 48.- La cesión en exclusiva deberá otorgarse expresamente con este carácter y atribuirá al cesionario, dentro del ámbito de aquélla, la facultad de explotar la obra con exclusión de otra persona, comprendido el propio cedente, y, salvo pacto en contrario, las de otorgar autorizaciones no exclusivas a terceros.

En aquesta clàusula, en principi, s'atorga a l'edició en forma de llibre el caràcter d'exclusiva.

És legítim que l'editor procuri garantir la seva inversió i disminuir els riscos inherents a l'edició, assegurant-se una posició dominant, fins i tot monopòlica, excloent en l'explotació principal de l'obra qualsevol altre, fins i tot el propi autor. El que en canvi no és lògic és que aquesta exclusivitat s'estengui a totes i cada una de les formes d'explotació, principals i subsidiàries, a totes les modalitats d'edició i a tots els mecanismes de distribució.

Quan l'exclusivitat es combina amb el desorbitat acaparament de drets que caracteritza la nova fornada de contractes de l'era digital, ens trobem davant un fenomen profundament regressiu. A la pràctica es fa servir l'exclusivitat com a monopoli no per explotar l'obra en totes les seves formes, sinó per impedir que altres ho puguin fer, cosa que suposa un fre per al desenvolupament de les noves tecnologies.

L'exclusivitat no pot durar més que la cessió del dret sobre el qual recau, però sí que pot durar menys.

- És possible i recomanable que determinats drets, l'explotació real dels quals per part de l'editorial no estigui clara, no siguin cedits en exclusivitat o que l'exclusivitat tingui una durada limitada.

Tercera.- Així mateix, l'**AUTOR/A** cedeix en [*exclusiva/no exclusiva*] el dret a explotar l'**OBRA** a través de qualsevol altre mitjà, ja sigui en suport magnètic, digital, e-book, suports sonors, serialització radiofònica, radiodifusió, accés on-line, etc., sempre que no impliquin transformació de l'**OBRA**.

Aquesta clàusula està destinada primordialment als drets digitals i també és pertinent per als anomenats drets secundaris.

L'escàs desenvolupament autònom que ara com ara té l'edició digital, i el propòsit manifest de les editorials d'incorporar-se a aquest camp, aconsellen no establir en aquests moments una separació taxativa entre l'àmbit analògic i l'àmbit digital, cosa que no obsta per a assenyalar-ne les diferències. Per això cal que el contracte d'edició estableixi dos nivells en la cessió de drets: un de més ampli i ple per als drets tradicionals i un altre de més restringit i condicional per als nous drets.

- És convenient desglossar els drets digitals i secundaris que ens proposen.
- Discutir cada un d'aquests drets i cedir només els que s'hagin d'exercir.

Quarta.- Transcorreguts ____ anys des de la publicació de la primera edició de l'**OBRA**, l'**AUTOR/A** podrà resoldre les modalitats d'exploració previstes a la clàusula tercera en què no s'hagi verificat l'exploració o publicació de l'**OBRA** i sobre les quals disposi d'una oferta en ferm formulada per un tercer interessat. Això no obstant, previ a la resolució l'**AUTOR/A** s'obliga a concedir a l'**EDITOR** un dret d'adquisició preferent per explotar l'**OBRA** en aquella modalitat respecte a la qual disposi de l'oferta esmentada.

En aquest cas, l'**AUTOR/A** notificarà de forma fefaent a l'**EDITOR** les dades i condicions corresponents a l'oferta que pogués haver rebut d'un tercer interessat a portar a terme qualssevol actes d'exploració a què es refereix l'apartat anterior, disposant l'**EDITOR** d'un termini de seixanta dies per comunicar a l'**AUTOR/A** la voluntat d'adquirir o no els drets en qüestió en les mateixes condicions que hagin estat ofertades a l'**AUTOR/A**. Transcorregut aquest termini sense que l'**EDITOR** no hagi fet aquesta comunicació, o així que manifesti que no es troba interessat en l'adquisició en qüestió, l'**AUTOR/A** podrà lliurement celebrar el contracte amb el tercer en les condicions notificades.

L'**AUTOR/A** es reserva tots els drets patrimonials no ceditos específicament en aquest contracte.

Recomanació: Es recomana fixar un límit de 2 anys.

En aquesta clàusula és on s'expressa clarament el tractament diferenciat a què ens hem referit. S'hi estableixen dos nivells perfectament delimitats, que es corresponen bàsicament en l'edició gràfica o analògica i l'edició digital. Així com en el primer hi ha una cessió plena, el segon està sotmès rigorosament a la condició que es verifiqui l'explo-tació efectiva de l'obra.

Tant com sigui possible, un cop realitzat el desglossament de drets, seria útil:

- Jugar amb la no exclusivitat en la cessió de determinats drets.
- Incloure condicions: **«L'exercici d'aquest dret està sotmès a l'acord de l'autor/a»**.
- Possibilitat d'acords complementaris.

Pacte opcional a la clàusula quarta.- Dins el marc dels drets cedits a l'EDITOR en aquest acord, s'inclou el dret de traducció i edició de l'OBRA en qualsevol llengua oficial espanyola. Si transcorreguts 2 anys des de la publicació de l'OBRA en l'idioma original d'aquesta, l'EDITOR no l'hagués publicat en totes les llengües espanyoles oficials previstes en el contracte, l'AUTOR/A podrà resoldre'l quant a les llengües en què no s'hagi publicat.

Traducció a altres llengües

LPI. Artículo 62. Contenido mínimo de la edición en forma de libro

a) La lengua o lenguas en que ha de publicarse la obra.

3. Cuando el contrato establezca la edición de una obra en varias lenguas españolas oficiales, la publicación en una de ellas no exime al editor de la obligación de su publicación en las demás.

Si transcurridos 5 años desde que el autor entregue la obra, el editor no la hubiese publicado en todas las lenguas previstas en el contrato, el autor podrá resolverlo respecto de las lenguas en las que no se haya publicado.

4. Lo dispuesto en el apartado anterior se aplicará también para las traducciones de las obras extranjeras en España.

És una modificació important, que altera dràsticament el termini previst en l'esmentat art. 62.3 de l'LPI.

La gran escletxa que deixa l'LPI a l'hora de fixar els terminis de publicació de l'obra en les diferents llengües de l'Estat espanyol (2 anys per a l'obra original o per a la primera traducció i 5 anys per a la resta) abona el terreny per a cometre fraus legals. És habitual que s'adquireixin drets d'edició en altres llengües oficials amb l'única finalitat de retardar-ne la publicació la qual, legalment, pot oscil·lar entre 3 i 5 anys. Això fa que, en molts casos, equivalgui a fer completament inviable aquesta publicació.

En la clàusula del contracte model s'estableix el mateix termini de 2 anys per a tots els supòsits, de manera que si un editor no considera rendible l'edició en una llengua determinada, simplement renuncia a aquests drets, ja que no és admissible que els retengui només per impedir que altres ho puguin fer.

La traducció a altres llengües distintes de les oficials de l'Estat espanyol està regulada al final de la clàusula vintena d'aquest contracte model i, com es pot veure, quant a exercici del dret de transformació, la seva cessió exigeix un document a part.

- Procurar incloure íntegrament aquesta clàusula.

Cinquena.- L'AUTOR/A respon davant l'EDITOR de l'autoria i l'originalitat de la seva OBRA i de l'exercici pacífic dels drets que cedeix mitjançant aquest contracte, manifestant que sobre ells no té contrets ni contraurà compromisos o gravàmens de cap mena que atemptin contra els drets que corresponguin a l'EDITOR o a tercers, d'acord amb el que estipula el present instrument. Sobre això, l'AUTOR/A es fa responsable davant l'EDITOR de totes les càrregues pecuniàries que es poguessin derivar per a l'EDITOR a favor de tercers amb motiu d'accions, reclamacions o conflictes derivats de l'incompliment d'aquestes obligacions per part de l'AUTOR/A.

Autoria, originalitat i exercici pacífic dels drets

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 2º Responder ante el editor de la autoría y originalidad de la obra y del ejercicio pacífico de los derechos que le hubiese cedido.

És un pacte perfectament lícit i normal en qualsevol tipus de contracte que suposa el lliurament d'un bé, tot i que en aquest cas sigui immaterial, que assegurí que aquest bé es troba sanejat, que l'obra no té vicis ocults, que és de qui diu ser-ne l'autor/a, que és original i que es garanteixi al qui l'adquireix l'exercici pacífic dels drets rebuts.

- És recomanable prestar una atenció especial a qualsevol aportació aliena a l'autor/a de l'obra (per exemple: il·lustracions, fotografies, etc.), assegurant-se que la seva inclusió estigui autoritzada.

Sisena.- Com a remuneració pels drets d'autor, la cessió dels quals és objecte d'aquest contracte, l'AUTOR/A percebrà:

1. En concepte de bestreta a compte dels drets que puguin correspondre-li, la quantitat de _____ euros que seran liquidats en el moment del lliurament de l'OBRA.

2.- El ____ % del preu de venda al públic, segons catàleg i sense IVA per cada un dels exemplars venuts en edició _____.

3.- Per a les restants modalitats d'edició, els percentatges que s'aplicaran per determinar la remuneració de l'AUTOR/A seran els següents: ____, ____, ____

En el supòsit que una modalitat d'explotació concreta plantegi una greu dificultat en la determinació dels ingressos de l'explotació o que la seva comprovació sigui impossible o d'un cost desproporcionat en relació amb l'eventual retribució, la remuneració podrà ser pactada a un tant alçat.

Quan el supòsit anterior afecti una explotació cedida a un tercer, ambdues parts acorden assignar la quantitat pagada per l'esmentat cessionari tercer en concepte de drets d'autor, sigui editor, distribuïdor o importador/exportador, en el percentatge següent:

____ % autor/a

____ % editorial

Remuneració

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 5.º La remuneración del autor, establecida conforme a lo dispuesto en el artículo 46 de esta Ley.

LPI. Artículo 46.- 1. La cesión otorgada por el autor a título oneroso le confiere una participación proporcional en los ingresos de la explotación, en la cuantía convenida con el cesionario.

Per raons òbvies, en tractar-se de la contraprestació bàsica del contracte d'edició –tant que la seva omissió és causa de nul·litat–, la remuneració és motiu de discussió permanent.

Tot i que el tema de les tarifes mínimes no s'ha plantejat en els contractes model, perquè no hi ha consens sobre això, no podem ignorar-ne la importància.

L'LPI preconitza clarament el principi de la remuneració equitativa, però la no fixació d'uns mínims permet que en la pràctica editorial s'arribin a imposar alguns percentatges irrisoris. Per això és important defensar les tarifes recomanades per l'AELC a la seva pàgina web.

En la negociació cal tenir en compte algunes directrius:

- La regla general és la remuneració proporcional.
- La base de càlcul cal fixar-la sempre sobre els ingressos bruts, més específicament el PVP (Preu de Venda al Públic).
- Mai no s'ha de basar en els beneficis, perquè els riscos de l'explotació corresponen a l'empresari-editor.
- No pagar mai l'edició, ni compartir despeses, perquè aquesta mena de negocis no estan emparats pel contracte d'edició. A més, perquè normalment aquestes operacions estan abocades al fracàs econòmic i professional, ja que una editorial que no està en condicions d'assumir els costos de producció d'un llibre, tampoc no ho estarà per finançar les despeses de distribució, que són molt més elevades.
- Tot i que l'acompte no és obligatori, és recomanable demanar-lo pel que representa de compromís de l'editorial amb l'obra; per determinar-ne la quantia cal considerar la relació entre el nombre d'exemplars editats, el preu de venda de cada exemplar i el percentatge fixat per als drets.
- Sempre que sigui possible cal negociar un acompte per a cada modalitat d'edició, procurant que cada una d'elles es constitueixi com una explotació independent.

Setena.- L'AUTOR/A ve obligat a lliurar a l'EDITOR l'original de l'OBRA, el dret d'edició de la qual és objecte d'aquest contracte, en condicions de ser reproduïda, en un termini no superior a ____ mesos comptats a partir de la data d'aquest document. Si transcorregut un mes des de la data assenyalada l'AUTOR/A no ha lliurat l'OBRA, l'EDITOR tindrà dret a resoldre el contracte i l'AUTOR/A haurà de tornar, si és el cas, les quantitats percebudes.

Per la seva banda, l'EDITOR ve obligat a posar a la venda l'OBRA en un termini no superior a ____ mesos, a comptar des de la data de lliurament de l'original.

En el cas de no publicació de l'OBRA en el termini previst, aquest contracte quedarà resolt, i totes les quantitats percebudes com acompte per l'AUTOR/A quedaran definitivament en propietat seva.

Recomanació: Es recomana que el termini de publicació no sigui superior als 18 mesos.

Terminis de lliurament i publicació

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 7.º El plazo en que el autor deberá entregar el original de su obra al editor.

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 6.º El plazo para la puesta en circulación de los ejemplares de la única o primera edición, que no podrá exceder de dos años contados desde que el autor entregue al editor la obra en condiciones adecuadas para realizar la reproducción de la misma.

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 1.º Entregar al editor en debida forma para su reproducción y dentro del plazo convenido la obra objeto de la edición.

Ambdós terminis formen part del contingut mínim del contracte. Si se n'omet cap, qualsevol de les parts en pot exigir la inclusió.

Quan hi ha terminis establerts, tal com passa amb el contracte model, cal atendre'n el compliment –especialment pel que fa al termini de lliurament– avaluant amb realisme la seva viabilitat. Hem de tenir present les dràstiques conseqüències de l'incompliment dels terminis, incompliment que pot comportar la resolució avançada del contracte, amb les consegüents penalitzacions econòmiques.

Vuitena.- L'EDITOR remetrà a l'AUTOR/A els jocs de proves destinats a la correcció del text, el qual es compromet a tornar-los en un termini màxim de _____ amb les modificacions pertinents, que hauran de ser incorporades al text. Si transcorregut aquest termini l'AUTOR/A no lliurés les proves, l'EDITOR queda facultat per obtenir per ell mateix la seva correcció. L'AUTOR/A farà les modificacions imprescindibles i que no suposin mai una proporció superior al ____ % del total del text, sense que es comptabilitzin com a tals les de caràcter orto/tipogràfic, que sempre aniran a càrrec de l'EDITOR. Tota correcció superior anirà a càrrec de l'AUTOR/A.

Jocs de proves

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 3.º Corregir las pruebas de la tirada, salvo pacto en contrario.

LPI. Artículo 64.- Obligaciones del editor: 2.º Someter las pruebas de la tirada al autor, salvo pacto en contrario.

LPI. Artículo 66.- Modificaciones en el contenido de la obra. El autor, durante el período de corrección de pruebas, podrá introducir en la obra las modificaciones que estime imprescindibles, siempre que no alteren su carácter o finalidad, ni se eleve sustancialmente el coste de la edición. En cualquier caso, el contrato de edición podrá prever un porcentaje máximo de correcciones sobre la totalidad de la obra.

En un dels seus vessants, les proves de tirada formen part dels drets morals de l'autor. D'una banda, és l'expressió contractual del dret a la integritat de l'obra, ja que permet que l'autor pugui comprovar que la reproducció s'ha efectuat en la forma convinguda i no ha comportat alteracions de l'original i, de l'altra, del dret que sí que té l'autor a introduir modificacions dins d'uns certs límits.

L'altre vessant és l'interès que també té l'editor perquè l'autor realitzi aquesta correcció de l'obra, obtenint així la plena conformitat que la reproducció s'ha fet com cal, quedant alliberat de la responsabilitat corresponent. És important consignar que el deure de l'autor de corregir les proves de la tirada no té res a veure amb les correccions tipogràfiques, que sempre són una obligació de l'editor, i és tant una obligació que el pacte en sentit contrari a què la llei al·ludeix, l'allibera de l'obligació de sotmetre les proves de tirada a l'autor, no de corregir-les.

Novena.- L'EDITOR ve obligat a fer figurar el nom de l'AUTOR/A de forma destacada en tots els exemplars de l'OBRA que publiqui, així com en tota la publicitat i els anuncis de l'OBRA que, pels mitjans que siguin, publiquin l'EDITOR i els seus agents i distribuïdors, i a incloure la menció internacional de reserva de propietat intel·lectual seguida del nom i cognoms o pseudònim de l'AUTOR/A i l'any de la primera edició, a més de la menció del *copyright* editorial, i a observar les formalitats administratives requerides per a la circulació de l'OBRA.

Menció de l'autor

LPI. Artículo 64.- Obligaciones del editor: 1.º ...y haciendo constar en los ejemplares el nombre, firma o signo que lo identifique.

El contracte tipus eleva l'exigència legal, obligant que la menció de l'autor es faci de forma destacada i estenent-la als actes de promoció.

- Caldria concretar l'expressió «forma destacada» en els termes millors: portada, llom, coberta.

Desena.- Durant la vigència d'aquest contracte, l'**EDITOR** podrà efectuar un màxim de _____ edicions per a cada una de les modalitats convingudes, amb un mínim de _____ exemplars i un màxim de _____ exemplars per a cada una d'elles, amb les reimpressions que dins aquests totals lliurement decideixi l'**EDITOR**, buscant assegurar a l'**OBRA** una explotació contínua i una difusió comercial d'acord amb els usos habituals en el sector professional al qual correspongui l'**OBRA**.

Nombre d'exemplars

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 3º El número máximo y mínimo de ejemplares que alcanzará la edición o cada una de las que se convengan.

LPI. Artículo 61.1.- Será nulo el contrato no formalizado por escrito, así como el que no exprese los extremos exigidos en los apartados 3 (número de ejemplares) y 5 del artículo anterior.

LPI. Artículo 69.- Causas de extinción: 2º Por la venta de la totalidad de los ejemplares si ésta hubiera sido el destino de la edición.

La fórmula emprada en el contracte tipus és molt oberta a causa de la varietat de supòsits que es poden produir.

Això no vol dir que hagi de ser deixada a l'arbitri de l'editor, ni considerar-la una qüestió menor. No es pot admetre l'arc tan habitual, i tan extrem, d'un nombre mínim d'exemplars irrisori i un màxim desmesurat. Un pacte que permet l'edició d'un nombre d'exemplars il·limitat o desmesurat buida de contingut la finalitat prevista per la llei, que és la determinació certa de l'objecte del contracte, i constituïria una infracció de l'LPI.

El nombre mínim d'exemplars marca el compromís de l'editorial en la distribució de l'obra. No es poden admetre mínims que ni tan sols assegurin la distribució necessària per posar l'obra en els punts de venda. A la vegada, el nombre màxim és un límit que, si s'assoleix, pot permetre que l'autor renegocïï les condicions d'explotació de l'obra en termes més favorables.

- Allò que interessa més a l'autor és delimitar el nombre d'edicions i escurçar l'arc entre mínim i màxim.

Onzena.- Abans de la posada en circulació dels exemplars impresos de l'**OBRA** de cada una de les edicions o reimpressions que realitzi l'**EDITOR**, aquest remetrà a l'**AUTOR/A** una certificació comprensiva del nombre d'exemplars de què consta l'edició o reimpressió de què es tracti, acompanyada d'una declaració de la indústria o indústries d'arts gràfiques on foren realitzades la impressió i l'enquadernació, en la qual consti el nombre d'exemplars fabricats que foren lliurats a l'**EDITOR** i la data del lliurament o lliuraments realitzats. Així mateix, l'**EDITOR** s'obliga a exigir que l'impressor, en la sol·licitud d'assignació del número de dipòsit legal, faci una menció expressa del nombre d'exemplars de què consta la tirada.

Control de tirada

LPI. Artículo 72.- Control de tirada.- El número de ejemplares de cada edición estará sujeto a control de tirada a través del procedimiento que reglamentariamente se establezca, oídos los sectores profesionales afectados.

El incumplimiento por el editor de los requisitos que a tal efecto se dispongan, facultará al autor o a sus causahabientes para resolver el contrato, sin perjuicio de las responsabilidades en que hubiere podido incurrir el editor.

Real Decreto 396/1988, por el que se desarrolla el art. 72 LPI.- Art. 2º: Antes de la puesta en circulación de los ejemplares de una obra, tanto en única como en sucesivas ediciones o reimpressiones, el editor remitirá al autor una certificación relativa al número de ejemplares de que conste la tirada.

Esta certificación irá acompañada de una declaración de la persona o entidad responsable de los talleres de impresión de la obra de que se trate, manifestando el número de ejemplares impresos y la fecha de su entrega.

Tot i que la menció de la tirada en el formulari del dipòsit legal significa un pas endavant en la publicitat d'aquesta dada essencial, continua sent completament insuficient per a un sistema retributiu que es basa en les vendes i que requereix una informació transparent sobre el nombre d'exemplars realment impresos i disponibles per entrar en la distribució.

Per això, és convenient aprofundir en les exigències del reglament i, especialment, en l'obligació d'emetre el certificat de tirada, ja que el seu incompliment és causa directa de rescissió del contracte. A més, un cop produïda l'edició, l'incompliment esdevé insubsanable, ja que el reglament exigeix que la certificació sigui enviada abans de la posada en circulació de l'obra.

El Reglament també permet que l'autor, dins un termini de 2 anys, comprovi l'exactitud de les dades i els documents relatius a la producció de l'obra, per mitjà d'experts. Aquesta llista d'experts és elaborada de comú acord per les associacions d'autors i editors, possibilitat que s'obre amb aquest acord marc i la constitució de la Comissió Paritària.

- Reclamar, si no són enviats oportunament per l'editor, els certificats de tirada per a cada edició i per a cada reimpressió.

Dotzena.- L'EDITOR s'obliga a presentar anualment a l'AUTOR/A, durant el primer trimestre de l'any corresponent, un certificat on constin les liquidacions de les vendes d'exemplars de l'OBRA realitzades durant l'any natural immediatament anterior, independentment del resultat, encara que sigui negatiu, i del sistema remuneratori pactat, ja sigui proporcional ja a un tant alçat, amb expressió del nombre d'exemplars publicats i venuts, així com el preu de venda sense IVA segons catàleg. L'EDITOR realitzarà el pagament el dia ____ del mes següent al de la recepció de la factura corresponent.

En les referides liquidacions es reflectiran les dades relatives a qualsevol altra forma d'explotació, les de suport digital incloses i, en particular, les cessions a tercers i les explotacions.

Liquidacions

LPI. Artículo 64.5.º.- Satisfacer al autor la remuneración estipulada y, cuando ésta sea proporcional, al menos una vez cada año, la oportuna liquidación, de cuyo contenido le rendirá cuentas. Deberá, asimismo, poner anualmente a disposición del autor un certificado en el que se determinen los datos relativos a la fabricación, distribución y existencias de ejemplares. A estos efectos, si el autor lo solicita, el editor le presentará los correspondientes justificantes.

LPI. Artículo 68.1.- Sin perjuicio de las indemnizaciones a que tenga derecho, el autor podrá resolver el contrato de edición en los casos siguientes:

b) Si el editor incumple alguna de las obligaciones mencionadas en los apartados 2, 4 y 5 art. 64, no obstante el requerimiento expreso del autor exigiéndole su cumplimiento.

Com es pot veure, hi ha una significativa ampliació de l'obligació legal, contemplant pràcticament tots els supòsits: encara que el resultat sigui negatiu, sigui quin sigui el sistema remuneratori. També s'han de facilitar les dades d'altres formes d'explotació: suport digital (internet, llibre electrònic), cessions a tercers, exportacions...

En tot cas, els problemes principals se susciten, més que en el contingut del contracte, en el seu compliment, el qual correspon a la fase d'execució. Per això s'ha de tenir en compte especialment l'oportunitat i l'exhaustivitat de la liquidació: que inclogui vendes, fabricació, magatzem, exemplars destinats a la promoció, a l'autor, defectuosos, devolucions, etc. No, però, els impagats, ja que l'autor no respon dels riscos de l'edició.

- Es poden fixar períodes més curts de liquidació.
- Exigir, puntualment i sistemàtica, el compliment d'aquesta obligació.

Tretzena.- L'EDITOR haurà d'efectuar la detracció, declaració i ingrés en el Tresor Públic d'aquelles quantitats que, per qualsevol concepte impositiu, hagués de satisfer l'AUTOR/A derivades dels rendiments de la propietat intel·lectual objecte d'aquest contracte, en tots aquells impostos o gravàmens en què l'EDITOR tingui, per disposició legal, la condició de substitut de l'autor contribuent.

Impostos

Es modifica una clàusula equívoca, molt freqüent en els contractes a l'ús, que fa aparèixer l'autor facultant l'editor perquè pugui practicar les retencions fiscals pertinents, com si l'editor disposés d'aquest poder. És absurd presentar com un pacte el que és una obligació legal de caràcter imperatiu que està expressament sotreta a l'autonomia de la voluntat de les parts. L'autor no pot atorgar allò de què no disposa. Les obligacions fiscals dimanen directament de la llei i no poden estar subjectes a pactes.

Catorzena.- El present contracte tindrà una durada de _____ anys comptats des de la data en què l'**AUTOR/A** posi a disposició de l'**EDITOR** l'obra en condicions de ser reproduïda. Extingit el contracte, l'**EDITOR** gaudirà d'un dret d'opció preferent per subscriure un nou contracte d'edició sobre la mateixa obra, en iguals termes i condicions que l'**AUTOR/A** pugui convenir amb tercers.

Recomanació: Suprimir les clàusules de renovació automàtica i tàcita dels contractes.

Durada i renovació

LPI. Artículo 69.- El contrato de edición se extingue, además de por las causas generales de extinción de los contratos, por las siguientes:

1.º Por la terminación del plazo pactado.

3.º Por el transcurso de diez años desde la cesión si la remuneración se hubiera pactado exclusivamente a tanto alzado de acuerdo con lo establecido en el artículo 46, apartado 2.d) de esta Ley.

4.º En todo caso, a los quince años de haber puesto el autor al editor en condiciones de realizar la reproducción de la obra.

LPI. Artículo Art. 43.-2. La falta de mención del tiempo limita la transmisión a 5 años...

No pertoca fer contractes d'edició de durada indefinida. En aquest sentit, s'ha produït una modificació transcendental, ja que s'eliminen les clàusules de renovació automàtica o tàcita dels contractes de durada llarga, a causa del seu caràcter abusiu.

Les durades que marca la llei són les màximes admeses.

- Ajustar la durada del contracte als cicles reals i normals d'exploatació de l'obra concreta que estem editant.

Quinzena.- Aquest contracte es considerarà extingit quan hagi transcorregut un any des que els exemplars publicats de l'**OBRA** en totes les modalitats autoritzades en què s'hagin realitzat les seves reproducció i distribució quedin exhaurits sense que l'**EDITOR** no hagi procedit a publicar-la de nou, després d'haver-hi estat requerit per l'**AUTOR/A**. L'edició es considerarà exhaurida quan el nombre d'exemplars sense vendre sigui inferior al 5% del total de l'edició i, en tot cas, inferior a 100.

Exhauriment de l'edició

LPI. Artículo 68.1.- Sin perjuicio de las indemnizaciones a que tenga derecho, el autor podrá resolver el contrato de edición en los casos siguientes:

...e) Cuando, previstas varias ediciones y agotada la última realizada, el editor no efectúe la siguiente edición en el plazo de un año desde que fuese requerido para ello por el autor. Una edición se considerará agotada a los efectos de este artículo cuando el número de ejemplares sin vender sea inferior al 5 por 100 del total de la edición y, en todo caso, inferior a 100.

La clàusula pactada és pràcticament una transcripció de la norma legal i la seva reproducció té una finalitat purament pedagògica.

S'ha de remarcar que la no reedició en aquestes circumstàncies pot ser causa de resolució del contracte, tot i que per a instar-la cal el requeriment previ i deixar passar un any.

L'autor ha d'estar informat sobre aquests extrems a través de les liquidacions periòdiques.

- Es poden pactar xifres d'exemplars i percentatges més alts que aquells que estableix la llei.
- Dins l'exhauriment de l'edició incloure també la descatalogació de l'obra.

Setzena.- L'EDITOR no podrà, sense el consentiment de l'AUTOR/A, vendre com a saldo l'edició abans de dos anys de la inicial posada en circulació dels exemplars. Dins el mateix termini tampoc no podrà destruir la resta d'exemplars de l'edició.

Tant la venda en saldo com la destrucció d'exemplars d'una edició s'han d'efectuar d'acord amb el procediment establert en l'article 67 de la Llei de Propietat Intel·lectual.

Venda en saldo i destrucció de l'edició

LPI. Artículo 67.- Derechos de autor en caso de venta en saldo y destrucción de la edición.

1. El editor no podrá, sin consentimiento del autor, vender como saldo la edición antes de dos años de la inicial puesta en circulación de los ejemplares.

2. Transcurrido dicho plazo, si el editor decide vender como saldo los que le resten, lo notificará fehacientemente al autor, quien podrá optar por adquirirlos ejerciendo tanteo sobre el precio de saldo o, en el caso de remuneración proporcional, percibir el 10 por 100 del facturado por el editor. La opción deberá ejercerla dentro de los treinta días siguientes al recibo de la notificación.

3. Si, tras el mismo plazo, el editor decide destruir el resto de los ejemplares de una edición, deberá asimismo notificarlo al autor, quien podrá exigir que se le entreguen gratuitamente todos o parte de los ejemplares, dentro del plazo de treinta días desde la notificación. El autor no podrá destinar dichos ejemplares a usos comerciales.

LPI. Artículo 68.1.- Sin perjuicio de las indemnizaciones a que tenga derecho, el autor podrá resolver el contrato de edición en los casos siguientes:

...c) Si el editor procede a la venta como saldo o a la destrucción de los ejemplares que le resten de la edición, sin cumplir los requisitos establecidos en el artículo 67 de esta Ley.

Tot i la claredat del precepte, la seva escassa aplicació va fer convenient la reproducció quasi literal en el contracte tipus. Són molts els autors que han viscut l'experiència d'obres seves que han sortit de circulació i que, això no obstant, no han rebut el tractament que prescriu la llei, i ni tan sols la informació d'aquesta circumstància.

- No admetre la venda parcial en saldo, ni tampoc la destrucció parcial d'exemplars, sense l'autorització expressa.

Dissetena.- Extingit el contracte, l'EDITOR, dins l'any següent i sigui quina sigui la forma de distribució convinguda, podrà alienar els exemplars que, en tot cas, posseeixi. Transcorregut aquest període d'un any, l'EDITOR haurà de procedir a la retirada del comerç dels exemplars que no s'hagin venut i procedir a la destrucció dels exemplars que obrin en el seu poder.

Efectes de l'extinció del contracte

LPI. Artículo 70.- Extinguido el contrato, y salvo estipulación en contrario, el editor, dentro de los 3 años siguientes y cualquiera que sea la forma de distribución convenida, podrá enajenar los ejemplares que, en su caso, posea. El autor podrá adquirirlos por el 60 por 100 de su precio de venta al público o por el que se determine pericialmente, u optar por ejercer tanteo sobre el precio de venta.

S'hi recull una disminució substancial del termini per a la liquidació del contracte extingit, amb una rebaixa de 3 anys a 1. Aquesta era una necessitat imperiosa que també abasta la majoria d'editors. L'extens termini legal de 3 anys ha permès emparar molts abusos i més d'un frau, com ara reedicions d'obres en el llindar de l'extinció del contracte i, consegüentment, un interès escàs de les editorials per adquirir una obra que continuaria competint amb la nova durant aquests 3 anys.

De tota manera és oportú aclarir que l'alienació de què parla l'LPI es limita als exemplars en poder de l'editor. Els que ja s'han distribuït quedaran subjectes a les condicions establertes en el contracte extingit: manteniment del preu, liquidacions i pagament.

- És possible pactar una rebaixa del preu superior a l'assenyalada en el contracte marc.

Divuitena.- L'EDITOR podrà establir la forma més adequada de distribució i comercialització de l'OBRA, tant si ho porta a terme ell mateix com si ho fa a través de tercers, mitjançant qualssevol canals de comercialització, com poden ser, amb caràcter enunciatiu no limitatiu, el de [*llibreries, biblioteques, venda directa, club del llibre, correus, quioscos, locals especialitzats, grans superfícies, vendes especials a entitats públiques o privades, xarxes informàtiques on-line, etc.*]. A aquests efectes l'AUTOR/A declara conèixer i acceptar la forma de distribució de l'EDITOR en el que es refereix a l'explotació de l'OBRA.

Distribució

LPI. Artículo 64.- Obligaciones del editor.- 3º Proceder a la distribución de la obra en el plazo y condiciones estipulados.

La finalitat d'aquest precepte no és la descripció minuciosa de cada una de les operacions previstes, però sí una aproximació que permeti a l'autor/a conèixer la manera com es distribuirà (repartir, comercialitzar, publicitar i vendre) la seva obra i té a veure directament amb l'obligació principal de l'editor: *«asegurar a la obra una explotación continua y una difusión comercial conforme con los usos habituales en el sector profesional de la edición».*

Fins allà on sigui possible es recomana que es desenvolupin els diversos aspectes que comprèn la distribució, ja que es tracta d'una de les operacions essencials del contracte d'edició. Concretar els canals de comercialització, les campanyes de difusió. Fer constar el compromís d'inversió en la promoció i la publicitat de l'obra (anuncis de premsa, participació en fires, signatura d'exemplars, actes de presentació).

En la distribució també s'hi acaben reflectint l'amplitud de drets cedits i és una altra perspectiva per mesurar la vertadera eficàcia d'aquestes cessions. Aquí és on es mesura la capacitat real de l'editorial per explotar els drets que li han estat cedits, per exemple la seva idoneïtat per explotar les edicions digitals. Per això, aquí també és un bon mètode el desglossament dels mitjans concrets de distribució: canals de comercialització (llibreries, grans superfícies, quiosc, club, internet); formes de posada a disposició del públic (venda, lloguer, préstec); àmbit espacial (territoris reals on es pot explotar l'obra); el preu de venda al públic.

- En tots aquests aspectes es pot filar més prim, jugant amb la intensitat dels drets que se cedeixen: durada, territori, exclusivitat, etc.

Dinovenà.- L'AUTOR/A autoritza l'EDITOR a l'ús del seu nom, veu i imatge en la publicitat de l'OBRA, per i per a qualssevol mitjans de difusió d'aquesta.

Així mateix, sempre que les seves possibilitats professionals i les disponibilitats de temps li ho permetin, l'AUTOR/A es compromet a facilitar la seva presència en aquells esdeveniments i actes de promoció que l'EDITOR consideri necessaris, en les dates que es determinin de comú acord, sent en tot cas les despeses de desplaçament a càrrec de l'EDITOR.

Ús del nom i de la imatge de l'autor

Representa la participació de l'autor en les activitats promocionals que es programin i són la contrapartida a l'obligació de distribució de l'obra, la qual és competència de l'editor.

Vintena.- L'EDITOR no podrà transmetre a títol graciós o onerós, en tot o en part, els drets d'aquest contracte a tercers sense l'autorització prèvia i per escrit de l'AUTOR/A i únicament per als drets d'explotació que li han estat expressament cedits per l'AUTOR/A. La negativa de l'AUTOR/A a aquesta cessió haurà de tenir una causa justificada.

L'EDITOR advertirà per escrit el tercer cessionari que totes les obligacions contretes amb l'AUTOR/A en virtut del que es disposa en aquest contracte, hauran de ser respectades pel cessionari.

Les quantitats reportades per la cessió de drets a tercers no comptaran per a l'amortització de la bestreta de l'explotació principal i seran objecte de comptes separats.

Les cessions sobre els drets de transformació seran objecte d'un contracte escrit en un document distint del present contracte.

Pacte opcional.- L'AUTOR/A cedeix en exclusiva a l'EDITOR la gestió i l'agència per a la seva representació a tercers dels drets d'explotació de propietat intel·lectual, per als seus exercici i explotació, ja sigui al país ja a l'estranger, bé per iniciativa pròpia bé a través de tercers, i pot pactar amb els tercers interessats contraprestacions percentuals o a un tant alçat diferents, prèvia conformitat de l'AUTOR/A, i tot això durant el període de vigència d'aquest contracte.

En el cas de celebrar-se contracte de cessió de drets a proposta de l'EDITOR, els beneficis nets obtinguts es distribuïran de la següent manera: _____ per a l'EDITOR i _____ per a l'AUTOR/A.

Cessió a tercer

L'absència d'una regulació concreta per part de l'LPI sobre aquest tema i la seva utilització massiva per la indústria editorial, converteixen la cessió a tercers en una pràctica que, tant en extensió com en intensitat, implica la més gran i més sistemàtica vulneració dels drets dels autors.

L'únic remei a aquesta situació passa per la necessària intervenció de l'autor en aquestes operacions. Per això la regulació que es proposa en el model de contracte significa un gir radical en les pràctiques actuals en aquesta matèria.

A la vegada, els contractes de cessió dels drets de transformació (traducció, adaptació), per la seva importància, ja que afecten directament un dret moral com és la integritat de l'obra, han de ser objecte d'un contracte especial, on s'informi degudament de la naturalesa de la traducció, el país, la llengua, el traductor, el cessionari de la traducció o, en el seu cas, de l'adaptació. Això sense perjudici que siguin molts els casos en què l'estructura, els contactes, les majors experiència i professionalitat de l'editorial puguin aconsellar deixar-se assessorar per ella, tot i a costa de reduir ingressos.

En aquells casos de cessió a tercer en els quals s'acordi una participació econòmica en el producte, és convenient distingir si la cessió del dret és fruit de la iniciativa de l'autor o de l'editor, per fixar el percentatge que correspon a cada un, tenint en compte sempre que la cessió no és un acte d'explotació, cosa per la qual s'han d'aplicar els percentatges propis, com poden ser els d'agència i representació.

- Procurar incloure íntegrament aquesta clàusula.

Representació i agència

Es tracta d'una clàusula de representació i agència. Aquí l'editorial actua com a agent i no com a editor, circumstància que cal tenir en compte a l'hora de fixar els percentatges, uns percentatges que corresponen més a una comissió que no pas a una participació.

- Tenir en compte que, en estricte rigor jurídic, la cessió no és un acte d'explotació.

Vint-i-unena.- Estaran exempts de liquidació a l'**AUTOR/A**, tot i que hauran de ser-li notificats, els exemplars que l'**EDITOR** lliuri gratuïtament per a finalitats de promoció i crítica de l'obra i reposició d'exemplars defectuosos o fets malbé. El màxim d'exemplars que l'**EDITOR** podrà destinar de cada edició per a finalitats de promoció i crítica serà de _____ per a la primera edició, i de _____ per a les següents.

Vint-i-dosena.- L'**AUTOR/A** rebrà sense cap càrrec un mínim de _____ exemplars de la primera edició i de _____ exemplars per cada una de les noves edicions o reimpressions de l'**OBRA**, els quals no podran ser destinats al comerç i no reportaran drets per a l'**AUTOR/A**. Així mateix, l'**AUTOR/A** podrà adquirir a l'**EDITOR**, amb el descompte del _____ %, els exemplars que necessiti per al seu ús particular o destinats a tercers, sense finalitats lucratives.

Recomanació: Es recomana considerar el mateix descompte que l'editor aplica al distribuïdor de l'obra.

Exemplars destinats a la promoció i la crítica de l'obra

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 4º «...y los (ejemplares) que se reserven a la crítica y a la promoción de la obra.»

A l'igual del supòsit contemplat en la clàusula següent, la llei es limita a exigir-ne la menció en el contracte, però no es pronuncia sobre els percentatges concrets, deixant llibertat a les parts perquè els acordin en el contracte.

Els dos supòsits, aquest i el següent, configuren el que s'anomena la «sobretirada», perquè tots aquests exemplars queden exempts del pagament de drets d'autor. Un cop més estem davant un problema d'equitat, de proporcions i, sobretot, d'atenir-se estrictament al destí que la llei reserva a aquests exemplars.

- Reclamar a l'editorial perquè inclogui en les liquidacions les dades sobre els exemplars destinats a la promoció i la crítica de l'obra.

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 4º «...y los (ejemplares) que se reserven al autor.»

- Cal reclamar més generositat en la quantitat d'exemplars gratuïts destinats a l'autor, així com també en els exemplars rebaixats, atès que també compleixen una funció promocional.

Vint-i-tresena.- L'AUTOR/A faculta expressament l'EDITOR per a l'exercici de les accions pertinents quant a la protecció i la defensa dels drets que són objecte de la present cessió, obligant-se a prestar la seva col·laboració en tot allò que l'EDITOR li requereixi i que tingui per objecte emparar els drets de propietat intel·lectual, i a comunicar a l'EDITOR qualsevol informació de què disposi i que pot perjudicar els drets que corresponen a l'EDITOR en virtut del present document.

En el mateix sentit, l'EDITOR s'obliga a prestar la seva col·laboració en tot allò que li sigui requerit per l'AUTOR/A i que tingui per objecte emparar els drets de propietat intel·lectual, i a comunicar a l'AUTOR/A qualsevol informació de què disposi i que pot perjudicar els drets que a l'AUTOR/A li corresponen en virtut del present document, amb especial atenció als seus drets morals.

Vint-i-quatrena.- Aquest contracte d'edició es regirà i serà interpretat d'acord amb el que preveu el Decret Reial Legislatiu 1/1996, del 12 d'abril, Text Refós de la Llei de Propietat Intel·lectual i, en general, per les disposicions legals que li siguin d'aplicació.

Protecció dels drets d'autor

Destacar el deure de reciprocitat a l'hora d'adoptar mesures de protecció dels drets d'autor.

LPI. Artículo 163.1.- Se protegerán, con arreglo a esta ley, los derechos de propiedad intelectual de los autores españoles, así como de los autores nacionales de otros Estados miembros de la Unión Europea.

Gozarán, asimismo, de estos derechos: a) Los nacionales de terceros países con residencia habitual en España...

5. Se reconoce el derecho moral del autor, cualquiera que sea su nacionalidad.

Vint-i-cinquena.- Ambdues parts designen com a domicili respectiu, a efectes de notificacions, el que fan constar a la capçalera d'aquest contracte, tot i que podran modificar-lo mitjançant notificació tramesa a l'altra part.

Vint-i-sisena.- Les dues parts acorden sotmetre els dubtes, divergències o conflictes que se suscitin com a conseqüència de l'aplicació o la interpretació del present contracte, al dictamen de la Comissió Paritària designada per la Comissió Mixta del Gremi d'Editors i les Associacions d'Escriptors signatàries de l'Acord de data 8 de juny de 2009. Les consultes s'hauran de formular per intermediació d'alguna d'aquestes Entitats.

Sent el contracte d'edició una relació de tracte successiu, a més a més de llarga durada, sotmès a moltes vicissituds, fins i tot al compliment d'obligacions periòdiques de marcat caràcter informatiu, com les certificacions de tirada, les liquidacions, les reedicions o reimpressions, les cessions a tercers, etc., és òbvia la transcendència que adquireix el domicili assenyalat al contracte i la necessitat de mantenir-lo actualitzat.

- Notificar a l'editorial els canvis de domicili.

És una clàusula decisiva per a la instauració d'un sistema extrajudicial de solució dels conflictes que puguin sorgir en l'aplicació dels contractes d'edició, la premissa de la qual és, òbviament, la seva inclusió en cada contracte.

- Procurar incloure íntegrament aquesta clàusula.

Vint-i-setena.- Per a totes aquelles qüestions que haguessin de ser sotmeses a la competència judicial, les parts se sotmeten als Jutjats i Tribunals de _____ renunciant al seu propi fur si en fos un altre.

I com a prova de conformitat ambdues parts signen el present document, per duplicat i a un sol efecte, en el lloc i la data assenyalats en l'encapçalament.

Art. 86 ter 2 Ley Orgánica del Poder Judicial.- Los juzgados de lo mercantil conocerán, asimismo, de cuantas cuestiones sean de la competencia del orden jurisdiccional civil, respecto de:

a) Las demandas en las que se ejerciten acciones relativas a competencia desleal, propiedad industrial, propiedad intelectual y publicidad, así como todas aquellas cuestiones que dentro de este orden jurisdiccional se promuevan al amparo de la normativa reguladora de las sociedades mercantiles y cooperativas.

Art. 52.11º LEC.- En los procesos en que se ejerciten demandas sobre infracciones de la propiedad intelectual, será competente el tribunal del lugar en que la infracción se haya cometido o existan indicios de su comisión o en que se encuentren ejemplares ilícitos, a elección del demandante.

Tal com podem observar la propietat intel·lectual continua estant en la jurisdicció civil, però dins d'ella ha passat a ser competència de jutjats especials, que són els mercantils.

D'altra banda, la competència territorial en els casos d'infracció de llei (no de contracte) serà el lloc de la infracció, independentment del lloc que s'hagi pactat en el contracte.

Altres clàusules no incloses en el contracte model.

CEDRO

- Els drets de gestió col·lectiva han estat exclosos d'aquests contractes tipus, per expressa petició de CEDRO, ja que la seva regulació actualment es realitza en el si d'aquesta entitat de gestió, on es troben representats autors i editors.
- L'AELC recomana als socis que s'afiliïn a CEDRO, ja que és l'única entitat de gestió dels drets col·lectius dels autors, drets que, per definició, no poden ser gestionats directament per ells.

Canvi titularitat editorial

- Aquesta clàusula, molt comuna en els contractes a l'ús, de legalitat dubtosa, ha estat eliminada.

Contracte d'encàrrec d'obra

És un contracte atípic, és a dir, no previst per la llei. Per tant, es tracta d'un contracte especial i excepcional, d'aplicació restrictiva, que solament té cabuda quan concorren tots i cadascun dels requisits que admeten el seu ús.

En cap cas no es podrà utilitzar per a les obres de ficció o per a les traduccions, essent el seu àmbit més adequat el de les obres de divulgació ideades i projectades per l'editor.

A _____ a ____ de _____ de _____

REUNITS

D'una banda _____,
actuant en nom i representació propis, major d'edat, amb
domicili a _____,
proveït del DNI núm. _____ (d'ara endavant
l'**AUTOR/A**).

D'una altra banda _____,
amb domicili social a _____,
CIF núm. _____ representat en aquest acte
per _____, en qualitat de
_____ (d'ara endavant l'**EDITOR**) segons
poders atorgats _____.

Lloc i data de celebració

Encara que sembli una simple clàusula d'estil, és molt important, perquè el lloc és determinant per a definir la competència territorial dels tribunals i la llei aplicable, i la data ho és per al còmput dels terminis, ja siguin de lliurament, publicació, durada, prescripció, etc.

Parts que hi intervenen

És indispensable que la persona física que intervé en nom i representació de l'editorial quedi perfectament identificada i, al mateix temps, quedi acreditada la representació que assegura ostentar, ja sigui amb poders notariais o amb l'escriptura de constitució de la societat.

MANIFESTEN

I.- Que l'EDITOR, per iniciativa pròpia ha concebut i desenvolupat un projecte editorial que consisteix en una obra sobre _____ [*tema*] _____ la forma, el contingut, l'amplitud, l'abast i les altres característiques de la qual queden precisats substancialment a l'ANNEX «A» el qual, signat per les parts, acompanya aquest document. Aquesta producció editorial té unes característiques editorials singulars.

II.- Que per realitzar l'obra projectada i desenvolupada per l'EDITOR es requereix la col·laboració d'un _____ [*professió*] _____ perquè realitzi els textos que s'hi incorporen.

III.- Que l'AUTOR/A, coneixedor del projecte ideat per l'EDITOR, es troba disposat a realitzar el treball al·ludit cosa per la qual, prèvies les negociacions hagudes, les parts han decidit concloure aquest contracte d'arrendament d'obra comprès a l'article 1.588 del Codi Civil. De conformitat amb la causa del present contracte, les parts convenen que la titularitat dels drets d'explotació de l'obra que en resulti siguin atribuïts a l'EDITOR, sempre que respecti els drets morals de l'AUTOR/A i el dret a una remuneració proporcional, així com que s'asseguri que l'EDITOR compleix el seu compromís de portar a terme l'explotació de l'obra.

IV.- Essent, doncs, coincidents els interessos d'ambdues parts convenen subscriure el present contracte que subjecten a les següents

CLÀUSULES

A la manifestació I s'indiquen les característiques principals d'aquest contracte especial. L'existència d'un encàrrec significat per la iniciativa de l'editorial i que forma part d'un projecte més ampli, un projecte amb entitat suficient per ser considerat una obra preexistent creada en el si de l'editorial. La intensitat d'aquesta intervenció aproxima l'anomenat contracte d'encàrrec al d'obra col·lectiva, essent la diferència principal que, en aquest cas, no hi ha pluralitat d'autors.

Primera.- L'EDITOR encarrega per aquest document a l'AUTOR/A portar a terme el treball les característiques del qual consten a l'ANNEX «A», unit a aquest document, per la qual cosa l'AUTOR/A haurà d'atendre les directrius i instruccions que consten en l'esmentat ANNEX, per tal que el seu treball pugui adequar-se, segons la concepció de l'EDITOR, a l'obra projectada.

Encàrrec de l'obra

Malgrat la seva importància, l'LPI no dedica ni un paràgraf a la regulació de l'encàrrec d'obra, excepte que la deixa fora del contracte d'edició. És una de les omissions més greus de l'LPI, perquè l'única referència legal són les previsions del Codi Civil sobre el contracte d'obra, pensat més per a la construcció d'edificis que no per a la realització d'un bé immaterial com és l'obra intel·lectual.

En el contracte d'encàrrec, en essència, una de les parts s'obliga a realitzar i lliurar una obra i l'altra a pagar una remuneració per ella. Es tracta d'una prestació de resultat i no de mitjans.

En l'encàrrec d'obra es manifesta amb nitidesa la nota de subordinació que caracteritza aquest tipus de contracte. Les directrius i instruccions solen ser més precises i, a la vegada, més vinculants per a l'autor, el qual veu reduït el marge d'autonomia.

Segona.- L'AUTOR/A, coneixent el propòsit i la finalitat de l'EDITOR, accepta l'encàrrec rebut i s'obliga a executar-lo amb subjecció als pactes d'aquest contracte. L'AUTOR/A haurà de lliurar el treball objecte d'aquest contracte en la forma i condicions expressades a l'ANNEX «A» adjunt.

Si l'AUTOR/A es veïés en la impossibilitat de lliurar en la data assenyalada l'obra encarregada, es compromet a comunicar-ho i justificar-ho degudament a l'EDITOR, amb una antelació de ____ mesos respecte de la data de lliurament, cas en el qual les dues parts pactaran una nova data de lliurament, que s'incorporarà per escrit i mitjançant *addendum* al present contracte.

En cas d'incórrer en retard no justificat s'aplicarà el sistema de penalització següent: per cada setmana de retard en el lliurament, l'EDITOR podrà treure un import corresponent al ____ % de la quantitat total pactada en concepte de bestreta a compte dels drets d'autor.

En qualsevol cas, transcorreguts dos mesos des de la data assenyalada sense que el treball no hagi estat lliurat, i sempre que no haguessin concorregut causes que justifiquin el pacte d'un nou termini de lliurament, l'EDITOR queda facultat per resoldre aquest contracte, amb l'únic requisit de comunicar-ho per escrit a l'AUTOR/A.

Recomanació: Es recomana que la penalització no superi el 5%.

Lliurament de l'obra

LPI Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 7.º El plazo en que el autor deberá entregar el original de su obra al editor.

LPI Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 1.º Entregar al editor en debida forma para su reproducción y dentro del plazo convenido la obra objeto de la edición.¹

El lliurament constitueix una part essencial del contracte d'encàrrec i, per tant, aquests pactes són lícits i l'única preocupació és la de les proporcions, sobretot a l'hora d'establir els terminis i penalitzacions.

Quan es fixen aquests terminis en el contracte cal atendre'n el compliment, començant per avaluar amb realisme la seva viabilitat. Cal tenir en compte les dràstiques conseqüències del seu incompliment, el qual pot comportar la resolució anticipada del contracte, amb les penalitzacions econòmiques consegüents.

Es plantegen dos supòsits: incompliment definitiu perquè el lliurament no s'ha fet dins el termini final pactat, cosa que implica la resolució del contracte, i els retards, que poden suposar una penalització.

¹ Sempre que ens referim a textos de l'LPI o d'altres lleis o decrets, etc., ho farem mantenint la llengua original castellana i en cursiva.

Tercera.- L'EDITOR es reserva el dret d'aprovar o no el treball realitzat, al·legant causa justificada, si no l'estima adequat a la temàtica i a la resta de condicions pactades, i singularment si la seva qualitat fos deficient tenint en compte l'obra projectada, donant un termini de 60 dies a l'AUTOR/A per subsanar-lo. Si la totalitat del treball fos rebutjada, concurrent-hi causa justificada, l'original serà retornat a l'AUTOR/A i el contracte quedarà rescindit sense cap mena d'indemnització.

Si una part del treball fos rebutjada, concurrent-hi causa justificada i l'AUTOR/A no s'hi oposa, l'EDITOR quedarà en llibertat d'encarregar aquesta part del treball a terceres persones i determinarà la reducció del preu convingut, que serà proporcional a l'extensió del treball acceptat.

En qualsevol cas, transcorregut el termini de 30 dies des del lliurament del treball de l'AUTOR/A, o des del lliurament de les modificacions sense que l'EDITOR no s'hagi pronunciat, es presumeix l'acceptació del treball.

Recepció de l'obra

L'encàrrec d'obra és una prestació de resultat i no de mitjans, cosa per la qual és lògic l'examen de l'obra que en resulta. El final normal és l'acceptació de l'obra; en canvi, el rebuig constitueix una finalització anòmala, que haurà de tenir una causa justificada. El compliment defectuós de la prestació es pot produir per diferents causes vinculades amb els aspectes creatiu, tècnic i ideal de l'obra.

Diferentment de la traducció, en el cas de l'obra col·lectiva els defectes creatius (falta d'originalitat o de novetat) poden ser una de les causes més probables de rebuig. Els defectes tècnics, que afecten primordialment la forma, solen ser subsanables. Els anomenats defectes ideals, que afecten el contingut, podrien ser causa de no conformitat, principalment per no complir amb les característiques de l'encàrrec, és a dir, perquè no es rep l'obra que es va encarregar.

Quarta. L'EDITOR pagarà a l'AUTOR/A, com a bestreta dels drets que puguin correspondre-li per l'explotació de l'obra en col·laboració, la quantitat de _____ euros que seran liquidats d'acord amb els següents terminis:

El ____ % en el moment de la signatura d'aquest contracte. La quantitat restant quan l'EDITOR doni la seva conformitat al treball encarregat.

L'EDITOR haurà de donar aquesta conformitat o disconformitat en un termini que no podrà ser superior a 90 dies, a comptar des de la data de la seva recepció.

Cinquena.- Són pactes essencials i causals d'aquest contracte, ja que sense la seva acceptació expressa per les parts no s'hauria conclòs, els següents:

1r.- Que el treball de l'**AUTOR/A** desenvolupa un projecte preexistent elaborat en el si de l'**EDITOR**, per la qual cosa l'**AUTOR/A** convé atribuir a l'**EDITOR** la plenitud de drets de gestió i explotació de l'obra i els derivats d'ella, que resulten de l'aportació de l'**AUTOR/A** i, en el seu cas, dels altres col·laboradors.

2n.- Conseqüentment, l'**EDITOR**, en tant que ple titular dels drets de gestió i explotació de l'obra (a la qual va destinat el treball al·ludit), podrà fer-ne ús i disposar-ne en tot temps i lloc, sota totes les formes i modalitats, usant i exercitant els drets i accions inherents a l'esmentada obra, sense traves, exclusió ni limitació de cap mena i, per tant, podrà publicar i comercialitzar l'obra projectada, traduir-la a qualsevol idioma i en qualsevol part del món, cedir el seu dret a terceres persones i, en general, fer-ne ús en la manera i forma que li convingués fer, obligant-se en tot cas a informar l'**AUTOR/A** de les diferents formes d'explotació de l'obra conjunta.

3r.- L'**EDITOR** s'obliga a respectar i fer respectar els drets morals que la Llei de Propietat Intel·lectual reconeix a l'**AUTOR/A** i a reconèixer-li una remuneració proporcional als ingressos que resultin de l'explotació de l'obra.

4t.- L'**AUTOR/A**, a requeriment de l'**EDITOR**, s'obliga a atorgar i signar els documents o escriptures pertinents per facilitar, en el moment que sigui necessari, que l'obra projectada es pugui inscriure en el Registre de la Propietat Intel·lectual o en qualsevol altre de pertinent.

És indispensable puntualitzar que els drets a què es refereix aquest contracte són únicament els drets econòmics, patrimonials o d'exploració. L'editor és titular d'aquests drets; això no obstant, es reconeix la participació de l'autor en l'explotació econòmica de l'obra, com es pot veure a les clàusules relatives a l'acompte (4a) i la remuneració (6a).

No hi ha atribució d'autoria a l'editorial. El principi d'autoria està sempre vinculat a la persona natural, al potencial humà que permet la creativitat. Per això els autors de l'obra realitzada per encàrrec són els titulars dels drets morals.

Sisena.- Com a remuneració pels drets d'exploració de l'obra l'AUTOR/A percebrà:

1.- El _____ % del preu de venda al públic, segons catàleg i sense IVA per cada un dels exemplars venuts en edició _____.

2.- Per a les restants modalitats d'edició, els percentatges que s'aplicaran per determinar la remuneració de l'AUTOR/A seran els següents: _____, _____, _____ .

En el supòsit que una modalitat d'exploració concreta planteji una dificultat greu en la determinació dels ingressos de l'exploració o que la seva comprovació sigui impossible o d'un cost desproporcionat en relació amb la retribució eventual, la remuneració podrà ser pactada a un tant alçat.

Quan el supòsit anterior afecti una exploració cedida a un tercer, ambdues parts acorden assignar la quantitat pagada per l'esmentat cessionari tercer, sigui editor, distribuïdor o importador, en el següent percentatge:

_____ % autor/a

_____ % editorial

Remuneració

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 5.º La remuneración del autor, establecida conforme a lo dispuesto en el artículo 46 de esta Ley.

LPI. Artículo 46.- 1. La cesión otorgada por el autor a título oneroso le confiere una participación proporcional en los ingresos de la explotación, en la cuantía convenida con el cesionario.

Per raons òbvies, en tractar-se de la contraprestació bàsica del contracte d'edició –en aquest cas d'encàrrec d'obra–, la remuneració és motiu de discussió permanent.

Tot i que el tema de les tarifes mínimes no s'ha plantejat en els contractes model, perquè no hi ha consens sobre això, no podem ignorar-ne la importància.

L'LPI preconitza clarament el principi de la remuneració equitativa, però la no fixació d'uns mínims permet que en la pràctica editorial s'arribin a imposar alguns percentatges irrisoris. Per això és important defensar les tarifes recomanades per l'AELC a la seva pàgina web.

En la negociació cal tenir en compte algunes directrius:

- La regla general és la remuneració proporcional.
- La base de càlcul cal fixar-la sempre sobre els ingressos bruts, més específicament el PVP (Preu de Venda al Públic).
- Mai no s'ha de basar en els beneficis, perquè els riscos de l'explotació corresponen a l'empresari-editor.
- No pagar mai l'edició, ni compartir despeses, perquè aquesta mena de negocis no estan emparats pel contracte d'edició. A més, perquè normalment aquestes operacions estan abocades al fracàs econòmic i professional, ja que una editorial que no està en condicions d'assumir els costos de producció d'un llibre, tampoc no ho estarà per finançar les despeses de distribució, que són molt més elevades.
- Tot i que l'acompte no és obligatori, és recomanable demanar-lo pel que representa de compromís de l'editorial amb l'obra; per determinar-ne la quantia cal considerar la relació entre el nombre d'exemplars editats, el preu de venda de cada exemplar i el percentatge fixat per als drets.
- Sempre que sigui possible cal negociar un acompte per a cada modalitat d'edició, procurant que cada una d'elles es constitueixi com una explotació independent.

Setena.- L'EDITOR ve obligat a posar a la venda l'obra en un termini no superior a _____ mesos, a comptar des de la data de lliurament de l'original.

En el cas de no publicació de l'obra en el termini previst, aquest contracte quedarà resolt, i totes les quantitats percebudes com acompte per l'AUTOR/A quedaran definitivament en propietat seva i l'AUTOR/A podrà disposar de la part d'obra realitzada.

Terminis de lliurament i publicació

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 7.º El plazo en que el autor deberá entregar el original de su obra al editor.

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 6.º El plazo para la puesta en circulación de los ejemplares de la única o primera edición, que no podrá exceder de dos años contados desde que el autor entregue al editor la obra en condiciones adecuadas para realizar la reproducción de la misma.

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 1.º Entregar al editor en debida forma para su reproducción y dentro del plazo convenido la obra objeto de la edición.

Ambdós terminis formen part del contingut mínim del contracte. Si se n'omet cap, qualsevol de les parts en pot exigir la inclusió.

Quan hi ha terminis establerts, tal com passa amb el contracte model, cal atendre'n el compliment –especialment pel que fa al termini de lliurament– avaluant amb realisme la seva viabilitat. Hem de tenir present les dràstiques conseqüències de l'incompliment dels terminis, incompliment que pot comportar la resolució avançada del contracte, amb les consegüents penalitzacions econòmiques.

Vuitena.- L'EDITOR remetrà a l'AUTOR/A els jocs de proves destinats a la correcció del text, el qual es compromet a tornar-los en un termini màxim de _____ amb les modificacions pertinents, que hauran de ser incorporades al text. Si transcorregut aquest termini l'AUTOR/A no lliurés les proves, l'EDITOR queda facultat per obtenir per ell mateix la seva correcció. L'AUTOR/A farà les modificacions imprescindibles i que no suposin mai una proporció superior al _____ % del total del text, sense que es comptabilitzin com a tals les de caràcter orto/tipogràfic, que sempre aniran a càrrec de l'EDITOR. Tota correcció superior anirà a càrrec de l'AUTOR/A.

Jocs de proves

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 3.º Corregir las pruebas de la tirada, salvo pacto en contrario.

LPI. Artículo 64.- Obligaciones del editor: 2.º Someter las pruebas de la tirada al autor, salvo pacto en contrario.

LPI. Artículo 66.- Modificaciones en el contenido de la obra. El autor, durante el período de corrección de pruebas, podrá introducir en la obra las modificaciones que estime imprescindibles, siempre que no alteren su carácter o finalidad, ni se eleve sustancialmente el coste de la edición. En cualquier caso, el contrato de edición podrá prever un porcentaje máximo de correcciones sobre la totalidad de la obra.

En un dels seus vessants, les proves de tirada formen part dels drets morals de l'autor. D'una banda, és l'expressió contractual del dret a la integritat de l'obra, ja que permet que l'autor pugui comprovar que la reproducció s'ha efectuat en la forma convinguda i no ha comportat alteracions de l'original i, de l'altra, del dret que sí que té l'autor a introduir modificacions dins d'uns certs límits.

L'altre vessant és l'interès que també té l'editor perquè l'autor realitzi aquesta correcció de l'obra, obtenint així la plena conformitat que la reproducció s'ha fet com cal, quedant alliberat de la responsabilitat corresponent. És important consignar que el deure de l'autor de corregir les proves de la tirada no té res a veure amb les correccions tipogràfiques, que sempre són una obligació de l'editor, i és tant una obligació que el pacte en sentit contrari a què la llei al·ludeix, l'allibera de l'obligació de sotmetre les proves de tirada a l'autor, no de corregir-les.

Novena.- L'EDITOR ve obligat a fer figurar el nom de l'AUTOR/A de forma destacada en tots els exemplars de l'obra que publica, i a incloure la menció internacional de reserva de propietat intel·lectual seguida del nom i cognoms o pseudònim de l'AUTOR/A i l'any de la primera edició, a més de la menció del copyright editorial, i a observar les formalitats administratives requerides per a la circulació de l'obra.

Menció de l'autor

Constitueix l'expressió principal dels drets morals de què és titular l'autor/a.

Desena.- Abans de la posada en circulació dels exemplars impresos de l'obra de cada una de les edicions o reimpressions que realitzi l'**EDITOR**, aquest remetrà a l'**AUTOR/A** una certificació comprensiva del nombre d'exemplars de què consta l'edició o reimpressió de què es tracti, acompanyada d'una declaració de la indústria o indústries d'arts gràfiques on foren realitzades la impressió i l'enquadernació, en la qual consti el nombre d'exemplars fabricats que foren lliurats a l'**EDITOR** i la data del lliurament o lliuraments realitzats. Així mateix, l'**EDITOR** s'obliga a exigir que l'impressor, en la sol·licitud d'assignació del número de dipòsit legal, faci una menció expressa del nombre d'exemplars de què consta la tirada.

Control de tirada

LPI. Artículo 72.- Control de tirada.- El número de ejemplares de cada edición estará sujeto a control de tirada a través del procedimiento que reglamentariamente se establezca, oídos los sectores profesionales afectados.

El incumplimiento por el editor de los requisitos que a tal efecto se dispongan, facultará al autor o a sus causahabientes para resolver el contrato, sin perjuicio de las responsabilidades en que hubiere podido incurrir el editor.

Real Decreto 396/1988, por el que se desarrolla el art. 72 LPI.- Art. 2º: Antes de la puesta en circulación de los ejemplares de una obra, tanto en única como en sucesivas ediciones o reimpressiones, el editor remitirá al autor una certificación relativa al número de ejemplares de que conste la tirada.

Esta certificación irá acompañada de una declaración de la persona o entidad responsable de los talleres de impresión de la obra de que se trate, manifestando el número de ejemplares impresos y la fecha de su entrega.

Tot i que la menció de la tirada en el formulari del dipòsit legal significa un pas endavant en la publicitat d'aquesta dada essencial, continua sent completament insuficient per a un sistema retributiu que es basa en les vendes i que requereix una informació transparent sobre el nombre d'exemplars realment impresos i disponibles per entrar en la distribució.

Per això, és convenient aprofundir en les exigències del reglament i, especialment, en l'obligació d'emetre el certificat de tirada, ja que el seu incompliment és causa directa de rescissió del contracte. A més, un cop produïda l'edició, l'incompliment esdevé insubsanable, ja que el reglament exigeix que la certificació sigui enviada abans de la posada en circulació de l'obra.

El Reglament també permet que l'autor, dins un termini de 2 anys, comprovi l'exactitud de les dades i els documents relatius a la producció de l'obra, per mitjà d'experts. Aquesta llista d'experts és elaborada de comú acord per les associacions d'autors i editors, possibilitat que s'obre amb aquest acord marc i la constitució de la Comissió Paritària.

- Reclamar, si no són enviats oportunament per l'editor, els certificats de tirada per a cada edició i per a cada reimpressió.

Onzena.- L'EDITOR s'obliga a presentar anualment a l'AUTOR/A durant el primer trimestre de l'any corresponent, un certificat on constin les liquidacions que resultin de l'explotació de l'obra, en el qual s'informi de les gestions fetes i de les vendes d'exemplars de l'obra realitzades durant l'any natural immediatament anterior, independentment del resultat, encara que sigui negatiu, amb expressió del nombre d'exemplars publicats i venuts, així com el seu preu de venda sense IVA segons catàleg. L'EDITOR realitzarà el pagament el dia ____ del mes següent al de la recepció de la factura corresponent.

Les esmentades liquidacions comprendran les dades relatives a qualsevol altra forma d'explotació, incloses les de suport digital i, particularment, les cessions a tercers i les exportacions.

Liquidacions

LPI. Artículo 64.5.º.- Satisfacer al autor la remuneración estipulada y, cuando ésta sea proporcional, al menos una vez cada año, la oportuna liquidación, de cuyo contenido le rendirá cuentas. Deberá, asimismo, poner anualmente a disposición del autor un certificado en el que se determinen los datos relativos a la fabricación, distribución y existencias de ejemplares. A estos efectos, si el autor lo solicita, el editor le presentará los correspondientes justificantes.

LPI. Artículo 68.1.- Sin perjuicio de las indemnizaciones a que tenga derecho, el autor podrá resolver el contrato de edición en los casos siguientes:

b) Si el editor incumple alguna de las obligaciones mencionadas en los apartados 2, 4 y 5 art. 64, no obstante el requerimiento expreso del autor exigiéndole su cumplimiento.

Com es pot veure, hi ha una significativa ampliació de l'obligació legal, contemplant pràcticament tots els supòsits: encara que el resultat sigui negatiu, sigui quin sigui el sistema remuneratori. També s'han de facilitar les dades d'altres formes d'explotació: suport digital (internet, llibre electrònic), cessions a tercers, exportacions...

En tot cas, els problemes principals se susciten, més que en el contingut del contracte, en el seu compliment, el qual correspon a la fase d'execució. Per això s'ha de tenir en compte especialment l'oportunitat i l'exhaustivitat de la liquidació: que inclogui vendes, fabricació, magatzem, exemplars destinats a la promoció, a l'autor, defectuosos, devolucions, etc. No, però, els impagats, ja que l'autor no respon dels riscos de l'edició.

- Es poden fixar períodes més curts de liquidació.
- Exigir, puntualment i sistemàtica, el compliment d'aquesta obligació.

Dotzena.- L'EDITOR haurà d'efectuar la detracció, declaració i ingrés en el Tresor Públic d'aquelles quantitats que, per qualsevol concepte impositiu, hagués de satisfer l'AUTOR/A derivades dels rendiments de la propietat intel·lectual objecte d'aquest contracte, en tots aquells impostos o gravàmens en què l'EDITOR tingui, per disposició legal, la condició de substitut de l'autor contribuent.

Impostos

Es modifica una clàusula equívoca, molt freqüent en els contractes a l'ús, que fa aparèixer l'autor facultant l'editor perquè pugui practicar les retencions fiscals pertinents, com si l'editor disposés d'aquest poder. És absurd presentar com un pacte el que és una obligació legal de caràcter imperatiu que està expressament sostreta a l'autonomia de la voluntat de les parts. L'autor no pot atorgar allò de què no disposa. Les obligacions fiscals dimanen directament de la llei i no poden estar subjectes a pactes.

Tretzena.- L'EDITOR podrà establir la forma més adequada de distribució i comercialització de l'obra, tant si ho porta a terme ell mateix o com si ho fa a través de tercers, mitjançant qualssevol canals de comercialització, com poden ser, amb caràcter enunciatiu no limitatiu, els de [*llibreries, biblioteques, venda directa, club del llibre, correus, quioscos, locals especialitzats, grans superfícies, vendes especials a entitats públiques o privades, xarxes informàtiques on-line, etc.*]. A aquests efectes l'AUTOR/A declara conèixer i acceptar la forma de distribució de l'EDITOR en el referent a l'explotació de l'obra.

Distribució

LPI. Artículo 64.- Obligaciones del editor.- 3º Proceder a la distribución de la obra en el plazo y condiciones estipulados.

La finalitat d'aquest precepte no és la descripció minuciosa de cada una de les operacions previstes, però sí una aproximació que permeti a l'autor/a conèixer la manera com es distribuirà (repartir, comercialitzar, publicitar i vendre) la seva obra i té a veure directament amb l'obligació principal de l'editor: *«asegurar a la obra una explotación continua y una difusión comercial conforme con los usos habituales en el sector profesional de la edición»*.

Fins allà on sigui possible es recomana que es desenvolupin els diversos aspectes que comprèn la distribució, ja que es tracta d'una de les operacions essencials del contracte d'edició. Concretar els canals de comercialització, les campanyes de difusió. Fer constar el compromís d'inversió en la promoció i la publicitat de l'obra (anuncis de premsa, participació en fires, signatura d'exemplars, actes de presentació).

En la distribució també s'hi acaben reflectint l'amplitud de drets cedits i és una altra perspectiva per mesurar la vertadera eficàcia d'aquestes cessions. Aquí és on es mesura la capacitat real de l'editorial per explotar els drets que li han estat cedits, per exemple la seva idoneïtat per explotar les edicions digitals. Per això, aquí també és un bon mètode el desglossament dels mitjans concrets de distribució: canals de comercialització (llibreries, grans superfícies, quiosc, club, internet); formes de posada a disposició del públic (venda, lloguer, préstec); àmbit espacial (territoris reals on es pot explotar l'obra); el preu de venda al públic.

- En tots aquests aspectes es pot filar més prim, jugant amb la intensitat dels drets que se cedeixen: durada, territori, exclusivitat, etc.

Catorzena.- L'AUTOR/A autoritza l'EDITOR a l'ús del seu nom, veu i imatge en la publicitat de l'OBRA, per i per a qualssevol mitjans de difusió d'aquesta.

Així mateix, sempre que les seves possibilitats professionals i les disponibilitats de temps li ho permetin, l'AUTOR/A es compromet a facilitar la seva presència en aquells esdeveniments i actes de promoció que l'EDITOR consideri necessaris, en les dates que es determinin de comú acord, sent en tot cas les despeses de desplaçament a càrrec de l'EDITOR.

Quinzena.- Estaran exempts de liquidació a l'AUTOR/A, tot i que hauran de ser-li notificats, els exemplars que l'EDITOR lliuri gratuïtament per a finalitats de promoció i crítica de l'obra i reposició d'exemplars defectuosos o fets malbé. El màxim d'exemplars que l'EDITOR podrà destinar de cada edició per a finalitats de promoció i crítica serà de _____ per a la primera edició, i de _____ per a les següents.

Ús del nom i de la imatge de l'autor

Representa la participació de l'autor en les activitats promocionals que es programin i són la contrapartida a l'obligació de distribució de l'obra, la qual és competència de l'editor.

Exemplars destinats a la promoció i la crítica de l'obra

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 4º «...y los (ejemplares) que se reserven a la crítica y a la promoción de la obra.»

A l'igual del supòsit contemplat en la clàusula següent, la llei es limita a exigir-ne la menció en el contracte, però no es pronuncia sobre els percentatges concrets, deixant llibertat a les parts perquè els acordin en el contracte.

Els dos supòsits, aquest i el següent, configuren el que s'anomena la «sobretirada», perquè tots aquests exemplars queden exempts del pagament de drets d'autor. Un cop més estem davant un problema d'equitat, de proporcions i, sobretot, d'atenir-se estrictament al destí que la llei reserva a aquests exemplars.

➤ Reclamar a l'editorial perquè inclogui en les liquidacions les dades sobre els exemplars destinats a la promoció i la crítica de l'obra.

Setzena.- L'AUTOR/A rebrà sense cap càrrec un mínim de _____ exemplars de la primera edició i de _____ exemplars per cada una de les noves edicions o reimpressions de l'OBRA, els quals no podran ser destinats al comerç i no reportaran drets per a l'AUTOR/A. Així mateix, l'AUTOR/A podrà adquirir a l'EDITOR, amb el descompte del ____% els exemplars que necessiti per al seu ús particular o destinats a tercers, sense finalitats lucratives.

Dissetena.- L'AUTOR/A faculta expressament l'EDITOR per a l'exercici de les accions pertinents quant a la protecció i la defensa dels drets que són objecte de la present cessió, obligant-se a prestar la seva col·laboració en tot allò que l'EDITOR li requereixi i que tingui per objecte emparar els drets de propietat intel·lectual, i a comunicar a l'EDITOR qualsevol informació de què disposi i que pot perjudicar els drets que corresponen a l'EDITOR en virtut del present document.

En el mateix sentit, l'EDITOR s'obliga a prestar la seva col·laboració en tot allò que li sigui requerit per l'AUTOR/A i que tingui per objecte emparar els drets de propietat intel·lectual, i a comunicar a l'AUTOR/A qualsevol informació de què disposi i que pot perjudicar els drets que a l'AUTOR/A li corresponen en virtut del present document, amb especial atenció als seus drets morals.

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 4º «...y los (ejemplares) que se reserven al autor».

- Cal reclamar més generositat en la quantitat d'exemplars gratuïts destinats a l'autor, així com també en els exemplars rebaixats, atès que també compleixen una funció promocional.

Protecció dels drets d'autor

Destacar el deure de reciprocitat a l'hora d'adoptar mesures de protecció dels drets d'autor.

Divuitena.- Ambdues parts designen com a domicili respectiu, a efectes de notificacions, el que fan constar a la capçalera d'aquest contracte, tot i que podran modificar-lo mitjançant notificació tramesa a l'altra part.

Dinovenena.- Les dues parts acorden sotmetre els dubtes, divergències o conflictes que se suscitin com a conseqüència de l'aplicació o la interpretació del present contracte, al dictamen de la Comissió Paritària designada per la Comissió Mixta del Gremi d'Editors i les Associacions d'Escriptors signatàries de l'Acord de data 8 de juny de 2009. Les consultes s'hauran de formular per intermediació d'alguna d'aquestes entitats.

Sent el contracte d'edició una relació de tracte successiu, a més a més de llarga durada, sotmès a moltes vicissituds, fins i tot al compliment d'obligacions periòdiques de marcat caràcter informatiu, com les certificacions de tirada, les liquidacions, les reedicions o reimpressions, les cessions a tercers, etc., és òbvia la transcendència que adquireix el domicili assenyalat al contracte i la necessitat de mantenir-lo actualitzat.

- Notificar a l'editorial els canvis de domicili.

És una clàusula decisiva per a la instauració d'un sistema extrajudicial de solució dels conflictes que puguin sorgir en l'aplicació dels contractes d'edició, la premissa de la qual és, òbviament, la seva inclusió en cada contracte.

- Procurar incloure íntegrament aquesta clàusula.

Vintena.- Per a totes aquelles qüestions que haguessin de ser sotmeses a la competència judicial, les parts se sotmeten als Jutjats i Tribunals de _____ renunciant al seu propi fur si en fos un altre.

I com a prova de conformitat ambdues parts signen el present document, per duplicat i a un sol efecte, en el lloc i la data assenyalats en l'encapçalament.

Art. 86 ter 2 Ley Orgánica del Poder Judicial.- Los juzgados de lo mercantil conocerán, asimismo, de cuantas cuestiones sean de la competencia del orden jurisdiccional civil, respecto de:

a) Las demandas en las que se ejerciten acciones relativas a competencia desleal, propiedad industrial, propiedad intelectual y publicidad, así como todas aquellas cuestiones que dentro de este orden jurisdiccional se promuevan al amparo de la normativa reguladora de las sociedades mercantiles y cooperativas.

Art. 52.11º LEC.- En los procesos en que se ejerciten demandas sobre infracciones de la propiedad intelectual, será competente el tribunal del lugar en que la infracción se haya cometido o existan indicios de su comisión o en que se encuentren ejemplares ilícitos, a elección del demandante.

Tal com podem observar la propietat intel·lectual continua estant en la jurisdicció civil, però dins d'ella ha passat a ser competència de jutjats especials, que són els mercantils.

D'altra banda, la competència territorial en els casos d'infracció de llei (no de contracte) serà el lloc de la infracció, independentment del lloc que s'hagi pactat en el contracte.

Contracte de cessió de drets
per a obra col·lectiva

Segons la Llei de Propietat Intel·lectual¹ s'entén, per obra col·lectiva:

LPI. Artículo 8. Obra colectiva. Se considera obra colectiva la creada por la iniciativa y bajo la coordinación de una persona natural o jurídica que la edita y divulga bajo su nombre y está constituida por la reunión de aportaciones de diferentes autores cuya contribución personal se funde en una creación única y autónoma, para la cual haya sido concebida sin que sea posible atribuir separadamente a cualquiera de ellos un derecho sobre el conjunto de la obra realizada.

Salvo pacto en contrario, los derechos sobre la obra colectiva corresponderán a la persona que la edite y divulgue bajo su nombre.

¹ Sempre que ens referim a textos de l'LPI o d'altres lleis o decrets, etc., ho farem mantenint la llengua original castellana i en cursiva.

És imperatiu que es compleixin totes i cada una de les notes que configuren aquest contracte:

- Pluralitat d'autors.
- Les aportacions dels diferents autors es realitzen per encàrrec i sota la iniciativa i la coordinació de l'editor.
- Les aportacions es fonen en una creació única i autònoma, cosa per la qual no es pot atribuir a cap dels autors un dret sobre el conjunt de l'obra.

La nota clau és la subordinació del col·laborador respecte al coordinador (editor).

A _____ a ____ de _____ de _____

REUNITS

D'una banda _____, d'ara endavant designada com l'**EDITOR**, amb domicili social a _____, CIF núm. _____ representada en aquest acte per _____, en la seva qualitat de _____, segons poders atorgats _____.

D'una altra banda _____, actuant en nom i representació propis, major d'edat, amb domicili a _____, proveït del DNI núm. _____, designat com **COL·LABORADOR/A**.

Lloc i data de celebració

Encara que sembli una simple clàusula d'estil, és molt important, perquè el lloc és determinant per a definir la competència territorial dels tribunals i la llei aplicable, i la data ho és per al còmput dels terminis, ja siguin de lliurament, publicació, durada, prescripció, etc.

Parts que hi intervenen

És indispensable que la persona física que intervé en nom i representació de l'editorial quedi perfectament identificada i, al mateix temps, quedi acreditada la representació que assegura ostentar, ja sigui amb poders notariais o amb l'escriptura de constitució de la societat.

MANIFESTEN

I.- Que, per la seva iniciativa i sota la seva coordinació, l'EDITOR té el propòsit de crear, divulgar, editar i distribuir una OBRA COL·LECTIVA, sobre _____, constituïda per les aportacions de diverses persones i que constitueix una creació única i autònoma, concebuda per l'EDITOR i coordinada i gestionada per ell fins a la seva realització de manera que, en tant que compresa en l'article 8è de la Llei de Propietat Intel·lectual, li corresponguin la plenitud dels drets d'explotació que resultin de la projectada creació i els derivats d'ella.

II.- Que l'EDITOR té interès a comptar amb la participació del Sr./Sra. _____ i considera que una de les aportacions susceptibles d'integrar-se en l'obra col·lectiva abans esmentada consisteix en: _____ l'amplitud, l'abast i altres característiques de la qual queden precisats substancialment a l'ANNEX «A» el qual, signat per les parts, acompanya aquest document.

III.- Que el/la COL·LABORADOR/A, coneixedor/a del projecte ideat per l'EDITOR, està disposat/da a realitzar l'aportació al·ludida per la qual cosa, prèvies les negociacions hagudes, les parts han decidit concloure aquest contracte d'arrendament d'obra pel preu alçat, comprès a l'article 1.588 del Codi Civil, en relació amb l'article 8è de la Llei de Propietat Intel·lectual abans esmentada i, en virtut seva, el formalitzen amb subjecció a les següents

CLÀUSULES

Primera.- L'EDITOR encarrega per aquest document al/la COL·LABORADOR/A portar a terme l'obra les característiques de la qual consten a l'ANNEX «A», unit a aquest document, i per a la realització de la qual el/la COL·LABORADOR/A haurà d'atendre les directrius i instruccions que consten en l'esmentat ANNEX, per tal que puguin coordinar-se, segons la concepció de l'EDITOR, les diverses aportacions dels distints partícips i unificar, tant com sigui possible, els criteris expositius, la terminologia, etc.

Encàrrec de l'obra

Malgrat la seva importància, l'LPI no dedica ni un paràgraf a la regulació de l'encàrrec d'obra, excepte que la deixa fora del contracte d'edició. És una de les omissions més greus de l'LPI, perquè l'única referència legal són les previsions del Codi Civil sobre el contracte d'obra, pensat més per a la construcció d'edificis que no per a la realització d'un bé immaterial com és l'obra intel·lectual.

En el contracte d'encàrrec, en essència, una de les parts s'obliga a realitzar i lliurar una obra i l'altra a pagar una remuneració per ella.

En l'encàrrec d'obra es manifesta amb nitidesa la nota de subordinació que caracteritza aquest tipus de contracte. Les directrius i instruccions solen ser més precises i, a la vegada, més vinculants per al col·laborador, el qual veu reduït el seu marge d'autonomia.

Segona.- El/la COL·LABORADOR/A, coneixent el propòsit i la finalitat de l'EDITOR, accepta l'encàrrec rebut i s'obliga a executar-lo amb subjecció als pactes d'aquest contracte d'arrendament d'obra pel preu alçat que després s'expressarà.

El/la COL·LABORADOR/A haurà de lliurar l'obra objecte d'aquest contracte en la forma i condicions expressades a l'ANNEX «A» adjunt, abans del dia ____ de _____.

Si el/la COL·LABORADOR/A es veïés en la impossibilitat de lliurar en la data assenyalada l'obra encarregada, es compromet a comunicar-ho i justificar-ho degudament a l'EDITOR, amb una antelació de _____ respecte de la data de lliurament, cas en el qual les dues parts pactaran una nova data de lliurament, que s'incorporarà per escrit i mitjançant *addendum* al present contracte.

En el cas d'incórrer en retard no justificat s'aplicarà el sistema de penalització següent: per cada setmana de retard en el lliurament, l'EDITOR podrà treure un import corresponent al ____ % de la quantitat total pactada en concepte de bestreta a compte dels drets d'autor.

En qualsevol cas, transcorreguts dos mesos des de la data assenyalada sense que el treball no hagués estat lliurat, i sempre que no haguessin concorregut causes que justifiquin el pacte d'un nou termini de lliurament, l'EDITOR queda facultat per resoldre aquest contracte, amb l'únic requisit de comunicar-ho per escrit al/la COL·LABORADOR/A.

Recomanació: Es recomana que la penalització no superi el 5%.

Lliurament de l'obra

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 7.º El plazo en que el autor deberá entregar el original de su obra al editor.

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 1.º Entregar al editor en debida forma para su reproducción y dentro del plazo convenido la obra objeto de la edición.

El lliurament constitueix una part essencial del contracte d'encàrrec i, per tant, aquests pactes són lícits i l'única preocupació és la de les proporcions, sobretot a l'hora d'establir els terminis i penalitzacions.

Quan es fixen aquests terminis en el contracte cal atendre'n el compliment, començant per avaluar amb realisme la seva viabilitat. Cal tenir en compte les dràstiques conseqüències del seu incompliment, el qual pot comportar la resolució anticipada del contracte, amb les penalitzacions econòmiques consegüents.

Es plantegen dos supòsits: incompliment definitiu perquè el lliurament no s'ha fet dins el termini final pactat, cosa que implica la resolució del contracte, i els retards, que poden suposar una penalització.

Tercera.- L'EDITOR es reserva el dret d'aprovar o no el treball realitzat, al·legant causa justificada, si no l'estima adequat a la temàtica i a la resta de condicions pactades, donant al/la COL·LABORADOR/A un termini de 60 dies per realitzar les modificacions necessàries.

Si la totalitat del treball fos rebutjada, concurrent-hi causa justificada, l'original serà retornat al/la COL·LABORADOR/A i el contracte quedarà rescindit sense cap mena d'indemnització.

Si una part del treball fos rebutjada, concurrent-hi causa justificada i el/la COL·LABORADOR/A no s'hi oposa, l'EDITOR quedarà en llibertat d'encarregar aquesta part del treball a terceres persones i determinarà la reducció del preu convingut, que serà proporcional a l'extensió del treball acceptat.

En qualsevol cas, transcorregut el termini de 30 dies des del lliurament del treball del/la COL·LABORADOR/A, o des del lliurament de les modificacions sense que l'EDITOR no s'hagi pronunciat, es presumeix l'acceptació del treball.

Recepció

L'encàrrec d'obra és una prestació de resultat i no de mitjans, cosa per la qual és lògic l'examen de l'obra que en resulta. El final normal és l'acceptació de l'obra; en canvi, el rebuig constitueix una finalització anòmala, que haurà de tenir una causa justificada. El compliment defectuós de la prestació es pot produir per diferents causes vinculades amb els aspectes creatiu, tècnic i ideal de l'obra.

Diferentment de la traducció, en el cas de l'obra col·lectiva els defectes creatius (falta d'originalitat o de novetat) poden ser una de les causes més probables de rebuig. Els defectes tècnics, que afecten primordialment la forma, solen ser subsanables. Els anomenats defectes ideals, que afecten el contingut, podrien ser causa de no conformitat, principalment per no complir amb les característiques de l'encàrrec, és a dir, perquè no es rep l'obra que es va encarregar.

Quarta.- El/la COL·LABORADOR/A respon davant l'EDITOR de l'autoria i l'originalitat de la seva OBRA i de l'exercici pacífic dels drets que cedeix mitjançant aquest contracte, manifestant que sobre ells no té contrets ni contraurà compromisos o gravàmens de cap mena que atemptin contra els drets que corresponguin a l'EDITOR o a tercers, d'acord amb el que estipula el present instrument. Sobre això, el/la COL·LABORADOR/A es fa responsable davant l'EDITOR de totes les càrregues pecuniàries que es poguessin derivar per a l'EDITOR a favor de tercers amb motiu d'accions, reclamacions o conflictes derivats de l'incompliment d'aquestes obligacions per part del/la COL·LABORADOR/A.

Cinquena.- El preu alçat de l'arrendament d'obra convingut es fixa per tots els conceptes en la suma de _____ euros, i es pagarà d'acord amb les condicions establertes en l'ANNEX «A» adjunt, sens perjudici de les retencions fiscals pertinents.

Autoria, originalitat i exercici pacífic dels drets

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 2º Responder ante el editor de la autoría y originalidad de la obra y del ejercicio pacífico de los derechos que le hubiese cedido.

És un pacte perfectament lícit i normal en qualsevol tipus de contracte que suposa el lliurament d'un bé, tot i que en aquest cas sigui immaterial, que assegurí que aquest bé es troba sanejat, que l'obra no té vicis ocults, que és de qui diu ser-ne l'autor/a, que és original i que es garanteixi al qui l'adquireix l'exercici pacífic dels drets rebuts.

Sisena.- L'aportació realitzada pel/la **COL·LABORADOR/A** s'incorporarà en els termes contractualment pactats a l'obra «_____», projecte que es constitueix en obra independent de caràcter col·lectiu, per la qual cosa la seva aportació es reunirà amb la d'altres partícips sense que hi hagi dret patrimonial de cap mena del/la **COL·LABORADOR/A** respecte del conjunt de l'obra, la titularitat de la qual correspondrà únicament i exclusiva a l'**EDITOR**, tal com preveu l'article 8è del Decret Reial Legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, Text Refós de la Llei de Propietat Intel·lectual.

El/la **COL·LABORADOR/A** es compromet que l'obra encarregada s'ajusti als requisits tècnics i formals assenyalats a l'**ANNEX «A»**.

LPI. Artículo 8. Obra colectiva

Salvo pacto en contrario, los derechos sobre la obra colectiva corresponderán a la persona que la edite y divulgue bajo su nombre.

És indispensable puntualitzar que els drets a què es refereix la llei són únicament els drets econòmics, patrimonials o d'explotació.

No hi ha atribució d'autoria a l'editorial. El principi d'autoria està sempre vinculat a la persona natural, al potencial humà que permet la creativitat. Per això els col·laboradors d'una obra col·lectiva són els titulars dels drets morals.

Setena.- L'EDITOR remetrà al/la COL-LABORADOR/A els jocs de proves destinats a la correcció del text, el qual es compromet a tornar-los en un termini màxim de _____ amb les modificacions pertinents, que hauran de ser incorporades al text. Si transcorregut aquest termini el/la COL-LABORADOR/A no lliurés les proves, l'EDITOR queda facultat per obtenir per ell mateix la seva correcció. El/la COL-LABORADOR/A farà les modificacions imprescindibles i que no suposin mai una proporció superior al ____ % del total del text, sense que es comptabilitzin com a tals les de caràcter orto/tipogràfic, que sempre aniran a càrrec de l'EDITOR. Tota correcció superior anirà a càrrec del/la COL-LABORADOR/A.

Jocs de proves

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 3.º Corregir las pruebas de la tirada, salvo pacto en contrario.

LPI. Artículo 64.- Obligaciones del editor: 2.º Someter las pruebas de la tirada al autor, salvo pacto en contrario.

LPI. Artículo 66.- Modificaciones en el contenido de la obra. El autor, durante el período de corrección de pruebas, podrá introducir en la obra las modificaciones que estime imprescindibles, siempre que no alteren su carácter o finalidad, ni se eleve sustancialmente el coste de la edición. En cualquier caso, el contrato de edición podrá prever un porcentaje máximo de correcciones sobre la totalidad de la obra.

En un dels seus vessants, les proves de tirada formen part dels drets morals de l'autor. D'una banda, és l'expressió contractual del dret a la integritat de l'obra, ja que permet que l'autor pugui comprovar que la reproducció s'ha efectuat en la forma convinguda i no ha comportat alteracions de l'original i, de l'altra, del dret que sí que té l'autor a introduir modificacions dins d'uns certs límits.

L'altre vessant és l'interès que també té l'editor perquè l'autor realitzi aquesta correcció de l'obra, obtenint així la plena conformitat que la reproducció s'ha fet com cal, quedant alliberat de la responsabilitat corresponent. És important consignar que el deure de l'autor de corregir les proves de la tirada no té res a veure amb les correccions tipogràfiques, que sempre són una obligació de l'editor, i és tant una obligació que el pacte en sentit contrari a què la llei al·ludeix, l'allibera de l'obligació de sotmetre les proves de tirada a l'autor, no de corregir-les.

Vuitena.- L'EDITOR ve obligat a fer figurar el nom del/la COL-LABORADOR/A en la pàgina de crèdits de l'obra. En el cas de cessió a tercers l'EDITOR s'obliga també a vetllar pel compliment d'aquest compromís contractual per part del tercer.

Novena.- L'EDITOR està facultat a utilitzar el treball realitzat pel/la COL-LABORADOR/A en altres obres col·lectives que es dignés editar en el futur, en el benentès que aquesta utilització haurà de ser notificada al/la COL-LABORADOR/A qui tindrà dret a una compensació addicional igual al ____% del total de la remuneració prevista en aquest contracte. En aquest sentit, ambdues parts convenen que en el supòsit que la utilització secundària de la col·laboració sigui parcial, la quantitat addicional s'aplicarà en proporció a la utilització que es faci d'aquest treball.

Abans de procedir a la utilització secundària del treball realitzat pel/la COL-LABORADOR/A, l'EDITOR l'informarà sobre la seva utilització i sobre l'obra a la qual s'incorpora l'esmentat treball. En el cas que aquesta utilització perjudiqués els drets morals del/la COL-LABORADOR/A, aquest podrà, al·legant causa justificada, desautoritzar-ne la utilització.

Constitueix l'expressió principal dels drets morals de què es titular el/la col·laborador/a.

És una altra clàusula que té per finalitat la protecció dels drets morals que corresponen al/la col·laborador/a.

Desena.- El/la COL-LABORADOR/A rebrà sense cap càrrec un mínim de _____ exemplars de la primera edició i de _____ per cada una de les noves edicions o reimpressions de l'obra, els quals no podran ser destinats al comerç i no reportaran drets per al/la COL-LABORADOR/A. Així mateix, el/la COL-LABORADOR/A podrà adquirir a l'EDITOR, amb el descompte del ____ %, els exemplars que precisi per al seu ús particular o amb destinació a tercers, sense finalitats lucratives.

Onzena.- Ambdues parts designen com a domicili respectiu a efectes de notificacions el que fan constar a la capçalera d'aquest contracte, tot i que podran modificar-lo mitjançant notificació tramesa a l'altra part.

Dotzena.- Les dues parts convenen i recomanen sotmetre els dubtes, divergències o conflictes que se suscitin com a conseqüència de l'aplicació o la interpretació del present contracte, al dictamen de la Comissió Paritària designada per la Comissió Mixta del Gremi d'Editors i les Associacions d'Escriptors signatàries de l'Acord de data 8 de juny de 2009. Les consultes s'hauran de formular per intermediació d'alguna d'aquestes Entitats.

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 4º «...y los (ejemplares) que se reserven al autor».

- Cal reclamar més generositat en la quantitat d'exemplars gratuïts destinats a l'autor, així com també en els exemplars rebaixats, atès que també compleixen una funció promocional.

Sent el contracte d'edició una relació de tracte successiu, a més a més de llarga durada, sotmès a moltes vicissituds, fins i tot al compliment d'obligacions periòdiques de marcat caràcter informatiu, com les certificacions de tirada, les liquidacions, les reedicions o reimpressions, les cessions a tercers, etc., és òbvia la transcendència que adquireix el domicili assenyalat al contracte i la necessitat de mantenir-lo actualitzat.

- Notificar a l'editorial els canvis de domicili.

És una clàusula decisiva per a la instauració d'un sistema extrajudicial de solució dels conflictes que puguin sorgir en l'aplicació dels contractes d'edició, la premissa de la qual és, òbviament, la seva inclusió en cada contracte.

- Procurar incloure íntegrament aquesta clàusula.

Tretzena.- Per a totes aquelles qüestions que haguessin de ser sotmeses a la competència judicial, les parts se sotmeten als Jutjats i Tribunals de _____ renunciant al seu propi fur si en fos un altre.

I com a prova de conformitat ambdues parts signen el present document, per duplicat i a un sol efecte, en el lloc i la data assenyalats en l'encapçalament.

Art. 86 ter 2 Ley Orgánica del Poder Judicial.- Los juzgados de lo mercantil conocerán, asimismo, de cuantas cuestiones sean de la competencia del orden jurisdiccional civil, respecto de:

a) Las demandas en las que se ejerciten acciones relativas a competencia desleal, propiedad industrial, propiedad intelectual y publicidad, así como todas aquellas cuestiones que dentro de este orden jurisdiccional se promuevan al amparo de la normativa reguladora de las sociedades mercantiles y cooperativas.

Art. 52.11º LEC.- En los procesos en que se ejerciten demandas sobre infracciones de la propiedad intelectual, será competente el tribunal del lugar en que la infracción se haya cometido o existan indicios de su comisión o en que se encuentren ejemplares ilícitos, a elección del demandante.

Tal com podem observar la propietat intel·lectual continua estant en la jurisdicció civil, però dins d'ella ha passat a ser competència de jutjats especials, que són els mercantils.

D'altra banda, la competència territorial en els casos d'infracció de llei (no de contracte) serà el lloc de la infracció, independentment del lloc que s'hagi pactat en el contracte.

Contracte de traducció

En la Llei de Propietat Intel·lectual¹ s'hi contemplen les traduccions:

LPI. Artículo 11. Obras derivadas

Sin perjuicio de los derechos de autor sobre la obra original, también son objeto de propiedad intelectual:

1. Las traducciones y adaptaciones.

LPI. Artículo 21. Transformación

1. La transformación de una obra comprende su traducción, adaptación y cualquier otra modificación en su forma de la que se derive una obra diferente.

¹ Sempre que ens referim a textos de l'LPI o d'altres lleis o decrets, etc., ho farem mantenint la llengua original castellana i en cursiva.

El traductor, segons l'LPI, té la plena consideració d'autor de l'obra derivada que és la traducció. Això explica que **el contracte d'edició s'aplica pràcticament en la seva integritat al contracte de traducció**, excepte en el referent a l'encàrrec de l'obra, el qual constitueix un capítol especial.

A _____ a ____ de _____ de _____

REUNITS

D'una banda _____,
actuant en nom i representació propis, major d'edat, amb
domicili a _____
proveït del DNI núm. _____ (d'ara endavant
el/la **TRADUCTOR/A**).

D'una altra banda _____
amb domicili social a _____,
CIF núm. _____ representat en aquest
acte per _____, en qualitat
de _____ (d'ara endavant l'**EDITOR**) segons
poders atorgats _____.

Lloc i data de celebració

Encara que sembli una simple clàusula d'estil, és molt important, perquè el lloc és determinant per a definir la competència territorial dels tribunals i la llei aplicable, i la data ho és per al còmput dels terminis, ja siguin de lliurament, publicació, durada, prescripció, etc.

Parts que hi intervenen

És indispensable que la persona física que intervé en nom i representació de l'editorial quedi perfectament identificada i, al mateix temps, quedi acreditada la representació que assegura ostentar, ja sigui amb poders notariais o amb l'escriptura de constitució de la societat.

MANIFESTEN

I.- Que l'**EDITOR** és titular dels drets d'edició en llengua _____ de l'obra denominada _____ (d'ara endavant l'**OBRA**), de la qual és autor _____.

Es fa constar que els esmentats drets tenen una durada de _____ anys, des de _____ i el seu àmbit geogràfic s'estén _____.

II.- Que l'editor està interessat a encarregar al/la **TRADUCTOR/A** la traducció al _____ de l'**OBRA** esmentada abans.

III.- Que en mèrits de l'anterior, les dues parts, reconeixent-se capacitat legal suficient, celebren el present contracte de traducció i cessió de drets que subjecten a les següents

CLÀUSULES

La manifestació I incorpora una novetat significativa, que és la de deixar constància de la durada i l'àmbit geogràfic del contracte d'edició sobre l'obra original.

La traducció, en ser obra derivada, no pot anar més enllà de l'obra preexistent, cosa per la qual els límits temporals i territorials de l'obra preexistent han d'abastar el contracte de traducció.

La manifestació III posa en relleu la característica principal d'aquest contracte, la seva dualitat: contracte de traducció (encàrrec) i cessió de drets (contracte d'edició). És un dels temes més polèmics en la doctrina. Es discuteix si estem davant un contracte mixt d'encàrrec més cessió o davant dos contractes coalitzats: d'una banda el d'encàrrec d'obra i de l'altra el de cessió.

Primera.- L'EDITOR encarrega al/la TRADUCTOR/A la traducció de l'OBRA _____ [*títol original*]
_____ de la qual és autor _____,
i el/la TRADUCTOR/A s'obliga a realitzar personalment la traducció del _____ [*idioma del qual es tradueix*] al _____ ajustada fidelment a l'original i de conformitat amb les indicacions de l'EDITOR.

Pacte opcional.- El/la traductora, cada vegada que sigui necessari o aconsellable, haurà d'agregar al text notes aclaratòries, les quals inclourà com notes a peu de pàgina.

Pacte opcional.- Si a judici del/la traductor/a calgués ampliar, modificar i/o adaptar l'original, haurà de comunicar-ho a l'editor, per tal de recaptar la conformitat de l'autor.

Encàrrec

LPI. Art. 59.2.- El encargo de una obra no es objeto del contrato de edición, pero la remuneración que pudiera convenirse será considerada como anticipo de los derechos que al autor le correspondiesen por la edición, si ésta se realizase.

L'encàrrec d'obra, excepcional en el cas dels autors originals, en la traducció esdevé la regla.

Malgrat la seva importància, l'LPI no dedica ni un paràgraf a regular-la, excepte que la deixa fora del contracte d'edició. És una de les omissions més greus de l'LPI, perquè l'única referència legal són les previsions del Codi Civil sobre el contracte d'obra, pensat més per a la construcció d'edificis que no per a la realització d'un bé immaterial com és l'obra intel·lectual.

En el contracte d'encàrrec, en essència, una de les parts s'obliga a realitzar i lliurar una obra i l'altra a pagar una remuneració per ella.

Segona.- El text de la traducció haurà de ser lliurat a l'EDITOR abans del dia ____ de _____ de _____. Pel que fa a la presentació, el/la TRADUCTOR/A seguirà les directrius rebudes de l'EDITOR i n'haurà de conservar una còpia.

Si el/la TRADUCTOR/A es veïés en la impossibilitat de lliurar l'OBRA encarregada en la data assenyalada, es compromet a comunicar-ho i justificar-ho degudament a l'EDITOR, amb una antelació de _____ respecte de la data de lliurament, cas en el qual ambdues parts pactaran una nova data de lliurament, que s'incorporarà al contracte present per escrit i *addendum*.

En el cas d'incórrer en un retard no justificat, s'aplicarà el sistema de penalització següent: per cada setmana de retard en el lliurament, l'EDITOR podrà treure un import corresponent al ____ % de la quantitat total pactada en concepte de bestreta a compte dels drets d'autor.

En qualsevol cas, transcorreguts dos mesos des de la data assenyalada sense que la traducció hagués estat lliurada, i sempre que no hi haguessin concorregut causes que justifiquin el pacte d'un nou termini de lliurament, l'EDITOR queda facultat per resoldre el present contracte, amb l'únic requisit de comunicar-ho per escrit al/la TRADUCTOR/A.

Recomanació: Es recomana que la penalització no superi el 5%.

Lliurament

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 7.º El plazo en que el autor deberá entregar el original de su obra al editor.

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 1.º Entregar al editor en debida forma para su reproducción y dentro del plazo convenido la obra objeto de la edición.

El lliurament constitueix una part essencial del contracte d'encàrrec i, per tant, aquests pactes són lícits. L'única preocupació és la de les proporcions, sobretot a l'hora d'establir els terminis i penalitzacions.

Quan es fixen aquests terminis en el contracte cal atendre'n el compliment, començant per avaluar amb realisme la seva viabilitat. Cal tenir en compte les dràstiques conseqüències del seu incompliment, el qual pot comportar la resolució anticipada del contracte, amb les penalitzacions econòmiques consegüents.

Es plantegen dos supòsits: incompliment definitiu perquè el lliurament no s'ha fet dins el termini final pactat, cosa que implica la resolució del contracte, i els retards, que poden suposar una penalització.

Tercera.- L'EDITOR pagarà al/la TRADUCTOR/A, com a bestreta dels drets que puguin correspondre-li per l'edició de l'OBRA encarregada, la quantitat de ____ euros x 1.000 caràcters amb espais (caràcters reals de text i els espais entre paraules), que seran liquidats d'acord amb els següents terminis:

- el ____ % en el moment de la signatura d'aquest contracte
- la quantitat restant quan l'EDITOR doni la seva conformitat a la traducció.

L'EDITOR haurà de donar aquesta conformitat o disconformitat en un termini que no podrà ser superior a 30 dies, a comptar des de la data de la seva recepció.

Recomanació: Quan, per acord entre les parts, s'utilitzi una altra unitat de mesura (paraules, folis), és indispensable aplicar les taules d'equivalència per tal de garantir l'homogeneïtat de les tarifes, de manera que la remuneració no resulti rebaixada en perjudici del/la traductor/a.

Acompte i sistema de còmput

*LPI. Artículo 62.- Contenido mínimo de la edición en forma de libro:
b) El anticipo a conceder, en su caso, por el editor al autor a cuenta de sus derechos.*

L'LPI no indica cap criteri per establir la quantia de l'acompte, deixant-lo al conveni de les parts (art. 59.2. LPI).

La pràctica editorial segueix el criteri de calcular primordialment l'acompte, més que per l'activitat desplegada, pel resultat obtingut. No es paga per hores de feina, sinó per obra lliurada.

El problema suscitat aquests darrers temps és la utilització de diversos sistemes de mesura de l'obra lliurada (recompte per paraules, per caràcter amb o sense espais, per folis, per matrius imaginàries, etc.) i això dóna lloc a diferències de preu notables que, en alguns casos i gèneres, s'aproximen al 20%.

El contracte model planteja homogeneïtzar els sistemes de còmput amb la utilització d'un únic mecanisme de recompte, més àgil, objectiu i més d'acord amb l'ús de les noves tecnologies en les traduccions actuals (informàtica i suport digital).

L'acompte, en la mesura que és un concepte retributiu, participa de les notes que s'han dedicat a la remuneració.

- Aplicar les taules d'equivalència.
- El còmput és sobre la llengua d'arribada.
- Considerar les tarifes orientatives recomanades per l'AELC.

Quarta.- Si l'EDITOR no donés la seva conformitat, sobre la base d'una causa justificada, a la traducció encarregada i el/la TRADUCTOR/A no realitzés les modificacions proposades per l'EDITOR, aquest quedarà alliberat de l'obligació d'efectuar el pagament del darrer termini, haurà de tornar la traducció al/la TRADUCTOR/A i quedarà resolt el present contracte.

Cinquena.- Realitzada, lliurada i acceptada la traducció i pagada la bestreta per part de l'EDITOR, els drets de reproducció, distribució i venda en forma de llibre d'aquesta traducció se cedeixen a l'EDITOR per a la seva explotació comercial en llengua _____ i per a l'àmbit territorial de _____.

Recepció

L'encàrrec d'obra és una prestació de resultat i no de mitjans, cosa per la qual és lògic l'examen de l'obra que en resulta. El final normal és l'acceptació de l'obra; en canvi, el rebutjament constitueix una finalització anòmala, que haurà de tenir una causa justificada. El compliment defectuós de la prestació es pot produir per diferents causes vinculades amb els aspectes creatiu, tècnic i ideal de l'obra.

En el cas de la traducció, els defectes creatius (falta d'originalitat o de novetat) són molt improbables, excepte la similitud amb una traducció anterior. Els defectes tècnics, que afecten primordialment la forma, solen ser subsanables. I els anomenats defectes ideals, que afecten el contingut, es podrien donar, més que per no complir amb les característiques de l'encàrrec, per presentar un nivell de qualitat per sota del que es pot exigir a un professional de la traducció.

Cessió

Aquest punt constitueix el nexa entre l'encàrrec i la cessió de drets. Aquest és el moment en què l'encàrrec d'obra es transforma en un contracte d'edició.

Per això, a partir d'aquest punt, totes les observacions que es fan per al contracte d'edició seran plenament vàlides per al contracte de traducció.

Sisena.- La cessió s'entén amb caràcter de [*exclusiva/no exclusiva*] en qualsevol de les modalitats d'edició en suport paper: tapa dura, cartoné, edicions econòmiques o de butxaca, fascicles, edicions il·lustrades, de luxe, de bibliòfil o qualsevol altra que es considerés oportuna per facilitar la màxima difusió de l'OBRA.

LPI. Artículo 48.- La cesión en exclusiva deberá otorgarse expresamente con este carácter y atribuirá al cesionario, dentro del ámbito de aquélla, la facultad de explotar la obra con exclusión de otra persona, comprendido el propio cedente, y, salvo pacto en contrario, las de otorgar autorizaciones no exclusivas a terceros.

En aquesta clàusula, en principi, s'atorga a l'edició en forma de llibre el caràcter d'exclusiva.

És legítim que l'editor procuri garantir la seva inversió i disminuir els riscos inherents a l'edició, assegurant-se una posició dominant, fins i tot monopòlica, excloent en l'explotació principal de l'obra qualsevol altre, fins i tot el propi autor. El que en canvi no és lògic és que aquesta exclusivitat s'estengui a totes i cada una de les formes d'explotació, principals i subsidiàries, a totes les modalitats d'edició i a tots els mecanismes de distribució.

Quan l'exclusivitat es combina amb el desorbitat acaparament de drets que caracteritza la nova fornada de contractes de l'era digital, ens trobem davant un fenomen profundament regressiu. A la pràctica es fa servir l'exclusivitat com a monopoli no per explotar l'obra en totes les seves formes, sinó per impedir que altres ho puguin fer, cosa que suposa un fre per al desenvolupament de les noves tecnologies.

L'exclusivitat no pot durar més que la cessió del dret sobre el qual recau, però sí que pot durar menys.

- És possible i recomanable que determinats drets, l'explotació real dels quals per part de l'editorial no estigui clara, no siguin cedits en exclusivitat o que l'exclusivitat tingui una durada limitada.

Setena.- Així mateix, el/la **TRADUCTOR/A** cedeix en [*exclusiva/no exclusiva*] el dret a explotar l'**OBRA** a través de qualsevol altre mitjà mitjançant suport magnètic, digital, e-book, suports sonors, serialització radiofònica, radio-difusió, accés on-line, etc., sempre que no impliquin transformació de l'**OBRA**.

Aquesta clàusula està destinada primordialment als drets digitals i també és pertinent per als anomenats drets secundaris.

L'escàs desenvolupament autònom que ara com ara té l'edició digital, i el propòsit manifest de les editorials d'incorporar-se a aquest camp, aconsellen no establir en aquests moments una separació taxativa entre l'àmbit analògic i l'àmbit digital, cosa que no obsta per a assenyalar-ne les diferències. Per això cal que el contracte d'edició estableixi dos nivells en la cessió de drets: un de més ampli i ple per als drets tradicionals i un altre de més restringit i condicional per als nous drets.

- És convenient desglossar els drets digitals i secundaris que ens proposen.
- Discutir cada un d'aquests drets i cedir només els que s'hagin d'exercir.

Vuitena.- Transcorreguts _____ des de la publicació de la primera edició de l'**OBRA**, el/la **TRADUCTOR/A** podrà resoldre els drets i les modalitats en què no s'hagi verificat l'explotació o publicació de l'**OBRA** i sobre els quals disposi d'una oferta en ferm formulada per un tercer interessat. Això no obstant, previ a la resolució, el/la **TRADUCTOR/A** s'obliga a concedir a l'**EDITOR** un dret d'adquisició preferent per explotar l'**OBRA** en aquella modalitat respecte a la qual disposi de l'oferta esmentada.

En aquest cas, el/la **TRADUCTOR/A** notificarà de forma fefaent a l'**EDITOR** les dades i condicions corresponents a l'oferta que pogués haver rebut d'un tercer interessat a portar a terme qualssevol actes d'explotació a què es refereix l'apartat anterior, i l'**EDITOR** disposarà d'un termini de seixanta dies per comunicar al **TRADUCTOR/A** la voluntat d'adquirir o no els drets en qüestió en les mateixes condicions que li hagin estat ofertades al/la **TRADUCTOR/A**. Transcorregut aquest termini sense que l'**EDITOR** no hagi fet aquesta comunicació, o així que manifesti que no es troba interessat en l'adquisició en qüestió, el/la **TRADUCTOR/A** podrà celebrar lliurement el Contracte en les condicions notificades.

El/la **TRADUCTOR/A** es reserva tots els drets patrimonials no específicament cedits en aquest contracte.

Recomanació: Es recomana fixar un límit de 2 anys.

En aquesta clàusula és on s'expressa clarament el tractament diferenciat a què ens hem referit. S'hi estableixen dos nivells perfectament delimitats, que es corresponen bàsicament en l'edició gràfica o analògica i l'edició digital. Així com en el primer hi ha una cessió plena, el segon està sotmès rigorosament a la condició que es verifiqui l'exploració efectiva de l'obra.

Tant com sigui possible, un cop realitzat el desglossament de drets, seria útil:

- Jugar amb la no exclusivitat en la cessió de determinats drets.
- Incloure condicions: **«L'exercici d'aquest dret està sotmès a l'acord del traductor»**.
- Possibilitat d'acords complementaris.

Novena.- El/la **TRADUCTOR/A** respon davant l'**EDITOR** de l'autoria i l'originalitat de la seva **OBRA** i de l'exercici pacífic dels drets que cedeix mitjançant aquest contracte, manifestant que sobre ells no té contrets ni contraurà compromisos o gravàmens de cap mena que atemptin contra els drets que corresponguin a l'**EDITOR** o a tercers, d'acord amb el que estipula el present instrument. Sobre això, el/la **TRADUCTOR/A** es fa responsable davant l'**EDITOR** de totes les càrregues pecuniàries que es poguessin derivar per a l'**EDITOR** a favor de tercers amb motiu d'accions, reclamacions o conflictes derivats de l'incompliment d'aquestes obligacions per part del/la **TRADUCTOR/A**.

Autoria, originalitat i exercici pacífic dels drets

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 2º Responder ante el editor de la autoría y originalidad de la obra y del ejercicio pacífico de los derechos que le hubiese cedido.

És un pacte perfectament lícit i normal en qualsevol tipus de contracte que suposa el lliurament d'un bé, tot i que en aquest cas sigui immaterial, que assegurí que aquest bé es troba sanejat, que l'obra no té vicis ocults, que és de qui diu ser-ne l'autor/a, que és original i que es garanteixi al qui l'adquireix l'exercici pacífic dels drets rebuts.

Desena.- Com a remuneració pels drets d'autor, la cessió dels quals és objecte d'aquest contracte, el/la **TRADUCTOR/A** percebrà:

1. En concepte de bestreta a compte dels drets que puguin correspondre-li, la quantitat de _____ euros que seran liquidats en el moment del lliurament de l'**OBRA**.

2.- El _____ % del preu de venda al públic, segons catàleg i sense IVA per cada un dels exemplars venuts en edició _____.

3. - Per a les restants modalitats d'edició, els percentatges que s'aplicaran per determinar la remuneració del/la **TRADUCTOR/A** seran els següents: _____, _____, _____.

En el supòsit que una modalitat d'explotació concreta plantegi una greu dificultat en la determinació dels ingressos de l'explotació o que la seva comprovació sigui impossible o d'un cost desproporcionat en relació amb l'eventual retribució, la remuneració podrà ser pactada a un tant alçat.

Quan el supòsit anterior afecti una explotació cedida a un tercer, ambdues parts acorden assignar la quantitat pagada per l'esmentat cessionari tercer en concepte de drets d'autor, sigui editor, distribuïdor o importador/exportador, en el percentatge següent:

_____ % traductor/a

_____ % editorial

Remuneració

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 5.º La remuneración del autor, establecida conforme a lo dispuesto en el artículo 46 de esta Ley.

LPI. Artículo 46.- 1. La cesión otorgada por el autor a título oneroso le confiere una participación proporcional en los ingresos de la explotación, en la cuantía convenida con el cesionario.

Per raons òbvies, en tractar-se de la contraprestació bàsica del contracte d'edició –en aquest cas de traducció–, la remuneració és motiu de discussió permanent.

Tot i que el tema de les tarifes mínimes no s'ha plantejat en els contractes model, perquè no hi ha consens sobre això, no podem ignorar-ne la importància.

L'LPI preconitza clarament el principi de la remuneració equitativa, però la no fixació d'uns mínims permet que en la pràctica editorial s'arribin a imposar alguns percentatges irrisoris. Per això és important defensar les tarifes recomanades per l'AELC a la seva pàgina web.

En la negociació cal tenir en compte algunes directrius:

- La regla general és la remuneració proporcional.
- La base de càlcul cal fixar-la sempre sobre els ingressos bruts, més específicament el PVP (Preu de Venda al Públic).
- Mai no s'ha de basar en els beneficis, perquè els riscos de l'explotació corresponen a l'empresari-editor.
- No pagar mai l'edició, ni compartir despeses, perquè aquesta mena de negocis no estan emparats pel contracte d'edició. A més, perquè normalment aquestes operacions estan abocades al fracàs econòmic i professional, ja que una editorial que no està en condicions d'assumir els costos de producció d'un llibre, tampoc no ho estarà per finançar les despeses de distribució, que són molt més elevades.

Onzena.- L'EDITOR ve obligat a posar a la venda l'OBRA en un termini no superior a _____ mesos, a comptar des de la data de lliurament de l'original.

En el cas de no publicació de l'OBRA en el termini previst, aquest contracte quedarà resolt, i totes les quantitats percebudes com acompte pel TRADUCTOR/A quedaran definitivament en propietat seva.

Recomanació: Es recomana que el termini de publicació no sigui superior als 18 mesos.

Terminis de lliurament i publicació

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 7.º El plazo en que el autor deberá entregar el original de su obra al editor.

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 6.º El plazo para la puesta en circulación de los ejemplares de la única o primera edición, que no podrá exceder de dos años contados desde que el autor entregue al editor la obra en condiciones adecuadas para realizar la reproducción de la misma.

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 1.º Entregar al editor en debida forma para su reproducción y dentro del plazo convenido la obra objeto de la edición.

Ambdós terminis formen part del contingut mínim del contracte. Si se n'omet cap, qualsevol de les parts en pot exigir la inclusió.

Quan hi ha terminis establerts, tal com passa amb el contracte model, cal atendre'n el compliment –especialment pel que fa al termini de lliurament– avaluant amb realisme la seva viabilitat. Hem de tenir present les dràstiques conseqüències de l'incompliment dels terminis, incompliment que pot comportar la resolució avançada del contracte, amb les consegüents penalitzacions econòmiques.

Dotzena.- L'EDITOR remetrà al/la TRADUCTOR/A els jocs de proves destinats a la correcció del text, el qual es compromet a tornar-los en un termini màxim de _____ amb les modificacions pertinents, que hauran de ser incorporades al text. Si transcorregut aquest termini el/la TRADUCTOR/A no lliurés les proves, l'EDITOR queda facultat per obtenir per ell mateix la seva correcció. El/la TRADUCTOR/A farà les modificacions imprescindibles i que no suposin mai una proporció superior al _____ % del total del text, sense que es comptabilitzin com a tals les de caràcter orto/tipogràfic, que sempre aniran a càrrec de l'EDITOR. Tota correcció superior anirà a càrrec del/la TRADUCTOR/A.

Jocs de proves

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 3.º Corregir las pruebas de la tirada, salvo pacto en contrario.

LPI. Artículo 64.- Obligaciones del editor: 2.º Someter las pruebas de la tirada al autor, salvo pacto en contrario.

LPI. Artículo 66.- Modificaciones en el contenido de la obra. El autor, durante el período de corrección de pruebas, podrá introducir en la obra las modificaciones que estime imprescindibles, siempre que no alteren su carácter o finalidad, ni se eleve sustancialmente el coste de la edición. En cualquier caso, el contrato de edición podrá prever un porcentaje máximo de correcciones sobre la totalidad de la obra.

En un dels seus vessants, les proves de tirada formen part dels drets morals de l'autor. D'una banda, és l'expressió contractual del dret a la integritat de l'obra, ja que permet que l'autor pugui comprovar que la reproducció s'ha efectuat en la forma convinguda i no ha comportat alteracions de l'original i, de l'altra, del dret que sí que té l'autor a introduir modificacions dins d'uns certs límits.

L'altre vessant és l'interès que també té l'editor perquè l'autor realitzi aquesta correcció de l'obra, obtenint així la plena conformitat que la reproducció s'ha fet com cal, quedant alliberat de la responsabilitat corresponent. És important consignar que el deure de l'autor de corregir les proves de la tirada no té res a veure amb les correccions tipogràfiques, que sempre són una obligació de l'editor, i és tant una obligació que el pacte en sentit contrari a què la llei al·ludeix, l'allibera de l'obligació de sotmetre les proves de tirada a l'autor, no de corregir-les.

Tretzena.- L'EDITOR ve obligat a fer figurar el nom del/la **TRADUCTOR/A** de forma destacada en tots els exemplars de l'**OBRA** que publiqui i a incloure la menció internacional de reserva de propietat intel·lectual seguida del nom i cognoms o pseudònim del/la **TRADUCTOR/A** i l'any de la primera edició, a més de la menció del copyright editorial, i a observar les formalitats administratives requerides per a la circulació de l'**OBRA**.

Recomanació: Es recomana que el nom del/la traductor/a figuri a la portada.

Menció de l'autor

LPI. Artículo 64.- Obligaciones del editor: 1.º ...y haciendo constar en los ejemplares el nombre, firma o signo que lo identifique.

El contracte tipus eleva l'exigència legal, obligant que la menció de l'autor es faci de forma destacada i estenent-la als actes de promoció.

- Caldria concretar l'expressió «forma destacada» en els termes millors: portada, llom, coberta.

Catorzena.- Durant la vigència d'aquest contracte, l'EDITOR podrà efectuar un màxim de _____ edicions per a cada una de les modalitats convingudes, amb un mínim de _____ exemplars i un màxim de _____ exemplars per a cada una d'elles, amb les reimpressions que dins aquests totals lliurement decideixi l'EDITOR, buscant assegurar a l'OBRA una explotació contínua i una difusió comercial d'acord amb els usos habituals en el sector professional al qual correspongui l'OBRA.

Nombre d'exemplars

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 3º El número máximo y mínimo de ejemplares que alcanzará la edición o cada una de las que se convengan.

LPI. Artículo 61.1.- Será nulo el contrato no formalizado por escrito, así como el que no exprese los extremos exigidos en los apartados 3 (número de ejemplares) y 5 del artículo anterior.

LPI. Artículo 69.- Causas de extinción: 2º Por la venta de la totalidad de los ejemplares si ésta hubiera sido el destino de la edición.

La fórmula emprada en el contracte tipus és molt oberta a causa de la varietat de supòsits que es poden produir.

Això no vol dir que hagi de ser deixada a l'arbitri de l'editor, ni considerar-la una qüestió menor. No es pot admetre l'arc tan habitual, i tan extrem, d'un nombre mínim d'exemplars irrisori i un màxim desmesurat. Un pacte que permet l'edició d'un nombre d'exemplars il·limitat o desmesurat buida de contingut la finalitat prevista per la llei, que és la determinació certa de l'objecte del contracte, i constituïria una infracció de l'LPI.

El nombre mínim d'exemplars marca el compromís de l'editorial en la distribució de l'obra. No es poden admetre mínims que ni tan sols assegurin la distribució necessària per posar l'obra en els punts de venda. A la vegada, el nombre màxim és un límit que, si s'assoleix, pot permetre que el traductor renegocï les condicions d'explotació de l'obra en termes més favorables.

- Allò que interessa més al traductor és delimitar el nombre d'edicions i escurçar l'arc entre mínim i màxim.

Quinzena.- Abans de la posada en circulació dels exemplars impresos de l'**OBRA** de cada una de les edicions o reimpressions que realitzi l'**EDITOR**, aquest remetrà al/la **TRADUCTOR/A** una certificació comprensiva del nombre d'exemplars de què consta l'edició o reimpressió de què es tracti, acompanyada d'una declaració de la indústria o indústries d'arts gràfiques on foren realitzades la impressió i l'enquadració, en la qual consti el nombre d'exemplars fabricats que foren lliurats a l'**EDITOR** i la data del lliurament o lliuraments realitzats. Així mateix, l'**EDITOR** s'obliga a exigir que l'impressor, en la sol·licitud d'assignació del número de dipòsit legal, faci una menció expressa del nombre d'exemplars de què consta la tirada.

Control de tirada

LPI. Artículo 72.- Control de tirada.- El número de ejemplares de cada edición estará sujeto a control de tirada a través del procedimiento que reglamentariamente se establezca, oídos los sectores profesionales afectados.

El incumplimiento por el editor de los requisitos que a tal efecto se dispongan, facultará al autor o a sus causahabientes para resolver el contrato, sin perjuicio de las responsabilidades en que hubiere podido incurrir el editor.

Real Decreto 396/1988, por el que se desarrolla el art. 72 LPI.- Art. 2º: Antes de la puesta en circulación de los ejemplares de una obra, tanto en única como en sucesivas ediciones o reimpressiones, el editor remitirá al autor una certificación relativa al número de ejemplares de que conste la tirada.

Esta certificación irá acompañada de una declaración de la persona o entidad responsable de los talleres de impresión de la obra de que se trate, manifestando el número de ejemplares impresos y la fecha de su entrega.

Tot i que la menció de la tirada en el formulari del dipòsit legal significa un pas endavant en la publicitat d'aquesta dada essencial, continua sent completament insuficient per a un sistema retributiu que es basa en les vendes i que requereix una informació transparent sobre el nombre d'exemplars realment impresos i disponibles per entrar en la distribució.

Per això, és convenient aprofundir en les exigències del reglament i, especialment, en l'obligació d'emetre el certificat de tirada, ja que el seu incompliment és causa directa de rescissió del contracte. A més, un cop produïda l'edició, l'incompliment esdevé insubsanable, ja que el reglament exigeix que la certificació sigui enviada abans de la posada en circulació de l'obra.

El Reglament també permet que l'autor, dins un termini de 2 anys, comprovi l'exactitud de les dades i els documents relatius a la producció de l'obra, per mitjà d'experts. Aquesta llista d'experts és elaborada de comú acord per les associacions d'autors i editors, possibilitat que s'obre amb aquest acord marc i la constitució de la Comissió Paritària.

- Reclamar, si no són enviats oportunament per l'editor, els certificats de tirada per a cada edició i per a cada reimpressió.

Setzena.- L'EDITOR s'obliga a presentar anualment al/ la TRADUCTOR/A, durant el primer trimestre de l'any corresponent, un certificat on constin les liquidacions de les vendes d'exemplars de l'OBRA realitzades durant l'any natural immediatament anterior, independentment del resultat, encara que sigui negatiu, i del sistema remuneratori pactat, ja sigui proporcional ja a un tant alçat, amb expressió del nombre d'exemplars publicats i venuts, així com el preu de venda sense IVA segons catàleg. L'EDITOR realitzarà el pagament el dia _____ del mes següent al de la recepció de la factura corresponent.

En les referides liquidacions es reflectiran les dades relatives a qualsevol altra forma d'explotació, les de suport digital incloses i, en particular, les cessions a tercers i les explotacions.

Liquidacions

LPI. Artículo 64.5.º.- Satisfacer al autor la remuneración estipulada y, cuando ésta sea proporcional, al menos una vez cada año, la oportuna liquidación, de cuyo contenido le rendirá cuentas. Deberá, asimismo, poner anualmente a disposición del autor un certificado en el que se determinen los datos relativos a la fabricación, distribución y existencias de ejemplares. A estos efectos, si el autor lo solicita, el editor le presentará los correspondientes justificantes.

LPI. Artículo 68.1.- Sin perjuicio de las indemnizaciones a que tenga derecho, el autor podrá resolver el contrato de edición en los casos siguientes:

b) Si el editor incumple alguna de las obligaciones mencionadas en los apartados 2, 4 y 5 art. 64, no obstante el requerimiento expreso del autor exigiéndole su cumplimiento.

Com es pot veure, hi ha una significativa ampliació de l'obligació legal, contemplant pràcticament tots els supòsits: encara que el resultat sigui negatiu, sigui quin sigui el sistema remuneratori. També s'han de facilitar les dades d'altres formes d'explotació: suport digital (internet, llibre electrònic), cessions a tercers, exportacions...

En tot cas, els problemes principals se susciten, més que en el contingut del contracte, en el seu compliment, el qual correspon a la fase d'execució. Per això s'ha de tenir en compte especialment l'oportunitat i l'exhaustivitat de la liquidació: que inclogui vendes, fabricació, magatzem, exemplars destinats a la promoció, al traductor, defectuosos, devolucions, etc. No, però, els impagats, ja que el traductor no respon dels riscos de l'edició.

- Es poden fixar períodes més curts de liquidació.
- Exigir, puntualment i sistemàtica, el compliment d'aquesta obligació.

Dissetena.- L'EDITOR haurà d'efectuar la detracció, declaració i ingrés en el Tresor Públic d'aquelles quantitats que, per qualsevol concepte impositiu, hagués de satisfer el/la TRADUCTOR/A derivades dels rendiments de la propietat intel·lectual objecte d'aquest contracte, en tots aquells impostos o gravàmens en què l'EDITOR tingui, per disposició legal, la condició de substitut de l'autor contribuent.

Divuitena.- El present contracte tindrà una durada de _____ anys comptats des de la data en què el/la TRADUCTOR/A posi a disposició de l'EDITOR l'OBRA en condicions de ser reproduïda. Extingit el contracte, l'EDITOR gaudirà d'un dret d'opció preferent per subscriure un nou contracte d'edició sobre la mateixa obra, en iguals termes i condicions que el/la TRADUCTOR/A pugui convenir amb tercers.

Recomanació: Suprimir les clàusules de renovació automàtica i tàcita dels contractes.

Impostos

Es modifica una clàusula equívoca, molt freqüent en els contractes a l'ús, que fa aparèixer el traductor facultant l'editor perquè pugui practicar les retencions fiscals pertinents, com si l'editor disposés d'aquest poder. És absurd presentar com un pacte el que és una obligació legal de caràcter imperatiu que està expressament sostreta a l'autonomia de la voluntat de les parts. El traductor no pot atorgar allò de què no disposa. Les obligacions fiscals dimanen directament de la llei i no poden estar subjectes a pactes.

Durada i renovació

LPI. Artículo 69.- El contrato de edición se extingue, además de por las causas generales de extinción de los contratos, por las siguientes:

1.º Por la terminación del plazo pactado.

3.º Por el transcurso de diez años desde la cesión si la remuneración se hubiera pactado exclusivamente a tanto alzado de acuerdo con lo establecido en el artículo 46, apartado 2.d) de esta Ley.

4.º En todo caso, a los quince años de haber puesto el autor al editor en condiciones de realizar la reproducción de la obra.

LPI. Artículo Art. 43.-2. La falta de mención del tiempo limita la transmisión a 5 años...

No pertoca fer contractes d'edició de durada indefinida. En aquest sentit, s'ha produït una modificació transcendental, ja que s'eliminen les clàusules de renovació automàtica o tàcita dels contractes de durada llarga, a causa del seu caràcter abusiu.

Les durades que marca la llei són les màximes admeses.

- Ajustar la durada del contracte als cicles reals i normals d'exploatació de l'obra concreta que estem editant.

Dinovenena.- Aquest contracte es considerarà extingit quan hagi transcorregut un any des que els exemplars publicats de l'**OBRA** en totes les modalitats autoritzades en què s'hagin realitzat les seves reproducció i distribució quedin exhaurits sense que l'**EDITOR** no hagi procedit a publicar-la de nou, després d'haver-hi estat requerit pel/la **TRADUCTOR/A**. L'edició es considerarà exhaurida quan el nombre d'exemplars sense vendre sigui inferior al 5% del total de l'edició i, en tot cas, inferior a 100.

Exhauriment de l'edició

LPI. Artículo 68.1.- Sin perjuicio de las indemnizaciones a que tenga derecho, el autor podrá resolver el contrato de edición en los casos siguientes:

...e) Cuando, previstas varias ediciones y agotada la última realizada, el editor no efectúe la siguiente edición en el plazo de un año desde que fuese requerido para ello por el autor. Una edición se considerará agotada a los efectos de este artículo cuando el número de ejemplares sin vender sea inferior al 5 por 100 del total de la edición y, en todo caso, inferior a 100.

La clàusula pactada és pràcticament una transcripció de la norma legal i la seva reproducció té una finalitat purament pedagògica.

S'ha de remarcar que la no reedició en aquestes circumstàncies pot ser causa de resolució del contracte, tot i que per a instar-la cal el requeriment previ i deixar passar un any.

El traductor ha d'estar informat sobre aquests extrems a través de les liquidacions periòdiques.

- Es poden pactar xifres d'exemplars i percentatges més alts que aquells que estableix la llei.
- Dins l'exhauriment de l'edició incloure també la descatalogació de l'obra.

Vintena.- L'EDITOR no podrà, sense el consentiment del/la **TRADUCTOR/A**, vendre com a saldo l'edició, abans de dos anys de la inicial posada en circulació dels exemplars. Dins el mateix termini tampoc no podrà destruir la resta d'exemplars de l'edició.

Tant la venda en saldo com la destrucció d'exemplars d'una edició s'han d'efectuar d'acord amb el procediment establert en l'article 67 de la Llei de Propietat Intel·lectual.

Venda en saldo i destrucció de l'edició

LPI. Artículo 67.- Derechos de autor en caso de venta en saldo y destrucción de la edición.

1. El editor no podrá, sin consentimiento del autor, vender como saldo la edición antes de dos años de la inicial puesta en circulación de los ejemplares.

2. Transcurrido dicho plazo, si el editor decide vender como saldo los que le resten, lo notificará fehacientemente al autor, quien podrá optar por adquirirlos ejerciendo tanteo sobre el precio de saldo o, en el caso de remuneración proporcional, percibir el 10 por 100 del facturado por el editor. La opción deberá ejercerla dentro de los treinta días siguientes al recibo de la notificación.

3. Si, tras el mismo plazo, el editor decide destruir el resto de los ejemplares de una edición, deberá asimismo notificarlo al autor, quien podrá exigir que se le entreguen gratuitamente todos o parte de los ejemplares, dentro del plazo de treinta días desde la notificación. El autor no podrá destinar dichos ejemplares a usos comerciales.

LPI. Artículo 68.1.- Sin perjuicio de las indemnizaciones a que tenga derecho, el autor podrá resolver el contrato de edición en los casos siguientes:

...c) Si el editor procede a la venta como saldo o a la destrucción de los ejemplares que le resten de la edición, sin cumplir los requisitos establecidos en el artículo 67 de esta Ley.

Tot i la claredat del precepte, la seva escassa aplicació va fer convenient la reproducció quasi literal en el contracte tipus. Són molts els autors que han viscut l'experiència d'obres seves que han sortit de circulació i que, això no obstant, no han rebut el tractament que prescriu la llei, i ni tan sols la informació d'aquesta circumstància.

- No admetre la venda parcial en saldo, ni tampoc la destrucció parcial d'exemplars, sense l'autorització expressa.

Vint-i-unena.- Extingit el contracte, l'EDITOR, dins l'any següent i sigui quina sigui la forma de distribució convinguda, podrà alienar els exemplars que, en tot cas, posseeixi. Transcorregut aquest període d'un any, l'EDITOR haurà de procedir a la retirada del comerç dels exemplars que no s'hagin venut i procedir a la destrucció dels exemplars que obrin en el seu poder.

Efectes de l'extinció del contracte

LPI. Artículo 70.- Extinguido el contrato, y salvo estipulación en contrario, el editor, dentro de los 3 años siguientes y cualquiera que sea la forma de distribución convenida, podrá enajenar los ejemplares que, en su caso, posea. El autor podrá adquirirlos por el 60 por 100 de su precio de venta al público o por el que se determine pericialmente, u optar por ejercer tanteo sobre el precio de venta.

S'hi recull una disminució substancial del termini per a la liquidació del contracte extingit, amb una rebaixa de 3 anys a 1. Aquesta era una necessitat imperiosa que també abasta la majoria d'editors. L'extens termini legal de 3 anys ha permès emparar molts abusos i més d'un frau, com ara reedicions d'obres en el llindar de l'extinció del contracte i, consegüentment, un interès escàs de les editorials per adquirir una obra que continuaria competint amb la nova durant aquests 3 anys.

De tota manera és oportú aclarir que l'alienació de què parla l'LPI es limita als exemplars en poder de l'editor. Els que ja s'han distribuït quedaran subjectes a les condicions establertes en el contracte extingit: manteniment del preu, liquidacions i pagament.

- És possible pactar una rebaixa del preu superior a l'assenyalada en el contracte marc.

Vint-i-dosena.- L'EDITOR podrà establir la forma més adequada de distribució i comercialització de l'OBRA, tant si ho porta a terme ell mateix com si ho fa a través de tercers, mitjançant qualssevol canals de comercialització, com poden ser, amb caràcter enunciatiu no limitatiu, el de [*llibreries, biblioteques, venda directa, club del llibre, correus, quioscos, locals especialitzats, grans superfícies, vendes especials a entitats públiques o privades, xarxes informàtiques on-line, etc.*]. A aquests efectes el/la TRADUCTOR/A declara conèixer i acceptar la forma de distribució de l'EDITOR en el que es refereix a l'explotació de l'OBRA.

Distribució

LPI. Artículo 64.- Obligaciones del editor.- 3º Proceder a la distribución de la obra en el plazo y condiciones estipulados.

La finalitat d'aquest precepte no és la descripció minuciosa de cada una de les operacions previstes, però sí una aproximació que permeti al traductor conèixer la manera com es distribuirà (repartir, comercialitzar, publicitar i vendre) la seva obra i té a veure directament amb l'obligació principal de l'editor: *«asegurar a la obra una explotación continua y una difusión comercial conforme con los usos habituales en el sector profesional de la edición».*

Fins allà on sigui possible es recomana que es desenvolupin els diversos aspectes que comprèn la distribució, ja que es tracta d'una de les operacions essencials del contracte d'edició. Concretar els canals de comercialització, les campanyes de difusió. Fer constar el compromís d'inversió en la promoció i la publicitat de l'obra (anuncis de premsa, participació en fires, signatura d'exemplars, actes de presentació).

En la distribució també s'hi acaben reflectint l'amplitud de drets cedits i és una altra perspectiva per mesurar la vertadera eficàcia d'aquestes cessions. Aquí és on es mesura la capacitat real de l'editorial per explotar els drets que li han estat cedits, per exemple la seva idoneïtat per explotar les edicions digitals. Per això, aquí també és un bon mètode el desglossament dels mitjans concrets de distribució: canals de comercialització (llibreries, grans superfícies, quiosc, club, internet); formes de posada a disposició del públic (venda, lloguer, préstec); àmbit espacial (territoris reals on es pot explotar l'obra); el preu de venda al públic.

- En tots aquests aspectes es pot filar més prim, jugant amb la intensitat dels drets que se cedeixen: durada, territori, exclusivitat, etc.

Vint-i-tresena.- El/la **TRADUCTOR/A** autoritza l'**EDITOR** a l'ús del seu nom, veu i imatge en la publicitat de l'**OBRA**, per i per a qualssevol mitjans de difusió d'aquesta.

Pacte opcional.- Així mateix, sempre que les seves possibilitats professionals i les disponibilitats de temps li ho permetin, el/la **TRADUCTOR/A** es compromet a facilitar la seva presència en aquells esdeveniments i actes de promoció que l'**EDITOR** consideri necessaris, en les dates que es determinin de comú acord, sent en tot cas les despeses de desplaçament a càrrec de l'**EDITOR**.

Vint-i-quatrena.- L'**EDITOR** no podrà transmetre a títol gracios o oneros, en tot o en part, els drets d'aquest contracte a tercers sense l'autorització prèvia i per escrit del/la **TRADUCTOR/A** i únicament per als drets d'explotació que li han estat expressament cedits pel/la **TRADUCTOR/A** i per l'autor de l'obra original. La negativa del/la **TRADUCTOR/A** a aquesta cessió haurà de tenir una causa justificada.

L'**EDITOR** advertirà per escrit al tercer cessionari que totes les obligacions concretes amb el/la **TRADUCTOR/A** en virtut del que es disposa en aquest contracte, hauran de ser respectades pel cessionari.

Les quantitats reportades per la cessió de drets a tercers no comptaran per a l'amortització de la bestreta de l'explotació principal i seran objecte de comptes separats.

Les cessions sobre els drets de transformació seran objecte d'un contracte escrit en un document distint del present contracte.

Ús del nom i de la imatge del traductor

Representa la participació del traductor en les activitats promocionals que es programin i són la contrapartida a l'obligació de distribució de l'obra, la qual és competència de l'editor.

Cessió a tercers

En aquest cas, a part de les observacions fetes al contracte d'edició (recomanacions de la clàusula vintena), hem de ressaltar que els límits per a la cessió a tercer comprenen no solament els drets cedits prèviament per l'autor original, sinó que també abasten els drets cedits prèviament pel traductor.

Pacte opcional de la clàusula vint-i-quatrena.- El/la **TRADUCTOR/A** cedeix en exclusiva a l'**EDITOR** la gestió i l'agència per a la seva representació a tercers dels drets d'explotació de propietat intel·lectual, per als seus exercici i explotació, ja sigui al país ja a l'estranger, bé per iniciativa pròpia bé a través de tercers, i pot pactar amb els tercers interessats contraprestacions percentuals o a un tant alçat diferents, prèvia conformitat del/la **TRADUCTOR/A**, i tot això durant el període de vigència d'aquest contracte.

En el cas de celebrar-se contracte de cessió de drets a proposta de l'**EDITOR**, els beneficis nets obtinguts es distribuïran de la següent manera: _____ per a l'**EDITOR** i _____ per al/la **TRADUCTOR/A**.

Representació i agència

Es tracta d'una clàusula de representació i agència. Aquí l'editorial actua com a agent i no com a editor, circumstància que cal tenir en compte a l'hora de fixar els percentatges, uns percentatges que corresponen més a una comissió que no pas a una participació.

- Tenir en compte que, en estricte rigor jurídic, la cessió no és un acte d'explotació.

Vint-i-cinquena.- Estaran exempts de liquidació al/la **TRADUCTOR/A**, tot i que hauran de ser-li notificats, els exemplars que l'**EDITOR** lliuri gratuïtament per a finalitats de promoció i crítica de l'obra i reposició d'exemplars defectuosos o fets malbé. El màxim d'exemplars que l'**EDITOR** podrà destinar de cada edició per a finalitats de promoció i crítica serà de _____ per a la primera edició, i de _____ per a les següents.

Vint-i-sisena.- El/la **TRADUCTOR/A** rebrà sense cap càrrec un mínim de _____ exemplars de la primera edició i de _____ exemplars per cada una de les noves edicions o reimpressions de l'**OBRA**, els quals no podran ser destinats al comerç i no reportaran drets per al/la **TRADUCTOR/A**. Així mateix, el/la **TRADUCTOR/A** podrà adquirir a l'**EDITOR**, amb el descompte del _____ % els exemplars que necessiti per al seu ús particular o destinats a tercers, sense finalitats lucratives.

Recomanació: Es recomana considerar el mateix descompte que l'editor aplica al distribuïdor de l'obra.

Exemplars destinats a la promoció i la crítica de l'obra

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 4º «...y los (ejemplares) que se reserven a la crítica y a la promoción de la obra.»

A l'igual del supòsit contemplat en la clàusula següent, la llei es limita a exigir-ne la menció en el contracte, però no es pronuncia sobre els percentatges concrets, deixant llibertat a les parts perquè els acordin en el contracte.

Els dos supòsits, aquest i el següent, configuren el que s'anomena la «sobretirada», perquè tots aquests exemplars queden exempts del pagament de drets d'autor. Un cop més estem davant un problema d'equitat, de proporcions i, sobretot, d'atenir-se estrictament al destí que la llei reserva a aquests exemplars.

- Reclamar a l'editorial perquè inclogui en les liquidacions les dades sobre els exemplars destinats a la promoció i la crítica de l'obra.

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 4º «...y los (ejemplares) que se reserven al autor».

- Cal reclamar més generositat en la quantitat d'exemplars gratuïts destinats al traductor, així com també en els exemplars rebaixats, atès que també compleixen una funció promocional.

Vint-i-setena.- El/la **TRADUCTOR/A** faculta expressament l'**EDITOR** per a l'exercici de les accions pertinents quant a la protecció i la defensa dels drets que són objecte de la present cessió, obligant-se a prestar la seva col·laboració en tot allò que l'**EDITOR** li requereixi i que tingui per objecte emparar els drets de propietat intel·lectual, i a comunicar a l'**EDITOR** qualsevol informació de què disposi i que pot perjudicar els drets que corresponen a l'**EDITOR** en virtut del present document.

En el mateix sentit, l'**EDITOR** s'obliga a prestar la seva col·laboració en tot allò que li sigui requerit pel/la **TRADUCTOR/A** i que tingui per objecte emparar els drets de propietat intel·lectual, i a comunicar al/la **TRADUCTOR/A** qualsevol informació de què disposi i que pot perjudicar els drets que al/la **TRADUCTOR/A** li corresponen en virtut del present document, amb especial atenció als seus drets morals.

Vint-i-vuitena.- Aquest contracte de traducció es registrarà i serà interpretat d'acord amb el que preveu el Decret Reial Legislatiu 1/1996, del 12 d'abril, Text Refós de la Llei de Propietat Intel·lectual i, en general, per les disposicions legals que li siguin d'aplicació.

Protecció dels drets d'autor

Destacar el deure de reciprocitat a l'hora d'adoptar mesures de protecció dels drets d'autor.

LPI. Artículo 163.1.- Se protegerán, con arreglo a esta ley, los derechos de propiedad intelectual de los autores españoles, así como de los autores nacionales de otros Estados miembros de la Unión Europea.

Gojarán, asimismo, de estos derechos: a) Los nacionales de terceros países con residencia habitual en España...

5. Se reconoce el derecho moral del autor, cualquiera que sea su nacionalidad.

Vint-i-novena.- Ambdues parts designen com a domicili respectiu, a efectes de notificacions, el que fan constar a la capçalera d'aquest contracte, tot i que podran modificar-lo mitjançant notificació tramesa a l'altra part.

Trentena.- Les dues parts acorden sotmetre els dubtes, divergències o conflictes que se suscitin com a conseqüència de l'aplicació o la interpretació del present contracte, al dictamen de la Comissió Paritària designada per la Comissió Mixta del Gremi d'Editors i les Associacions d'Escriptors signatàries de l'Acord de data 8 de juny de 2009. Les consultes s'hauran de formular per intermediació d'alguna d'aquestes Entitats.

Sent el contracte d'edició una relació de tracte successiu, a més a més de llarga durada, sotmès a moltes vicissituds, fins i tot al compliment d'obligacions periòdiques de marcat caràcter informatiu, com les certificacions de tirada, les liquidacions, les reedicions o reimpressions, les cessions a tercers, etc., és òbvia la transcendència que adquireix el domicili assenyalat al contracte i la necessitat de mantenir-lo actualitzat.

- Notificar a l'editorial els canvis de domicili.

És una clàusula decisiva per a la instauració d'un sistema extrajudicial de solució dels conflictes que puguin sorgir en l'aplicació dels contractes d'edició, la premissa de la qual és, òbviament, la seva inclusió en cada contracte.

- Procurar incloure íntegrament aquesta clàusula.

Trenta-unena.- Per a totes aquelles qüestions que haguessin de ser sotmeses a la competència judicial, les parts se sotmeten als Jutjats i Tribunals de _____ renunciant al seu propi fur si en fos un altre.

I com a prova de conformitat ambdues parts signen el present document, per duplicat i a un sol efecte, en el lloc i la data assenyalats en l'encapçalament.

Art. 86 ter 2 Ley Orgánica del Poder Judicial.- Los juzgados de lo mercantil conocerán, asimismo, de cuantas cuestiones sean de la competencia del orden jurisdiccional civil, respecto de:

a) Las demandas en las que se ejerciten acciones relativas a competencia desleal, propiedad industrial, propiedad intelectual y publicidad, así como todas aquellas cuestiones que dentro de este orden jurisdiccional se promuevan al amparo de la normativa reguladora de las sociedades mercantiles y cooperativas.

Art. 52.11º LEC.- En los procesos en que se ejerciten demandas sobre infracciones de la propiedad intelectual, será competente el tribunal del lugar en que la infracción se haya cometido o existan indicios de su comisión o en que se encuentren ejemplares ilícitos, a elección del demandante.

Tal com podem observar la propietat intel·lectual continua estant en la jurisdicció civil, però dins d'ella ha passat a ser competència de jutjats especials, que són els mercantils.

D'altra banda, la competència territorial en els casos d'infracció de llei (no de contracte) serà el lloc de la infracció, independentment del lloc que s'hagi pactat en el contracte.

Contracte de traducció a un tant alçat

Segons la Llei de Propietat Intel·lectual¹ s'entén, per tant alçat:

LPI. Artículo 46. Remuneración proporcional y a tanto alzado

1. La cesión otorgada por el autor a título oneroso le confiere una participación proporcional en los ingresos de la explotación, en la cuantía convenida con el cesionario.

2. Podrá estipularse, no obstante, una remuneración a tanto alzado para el autor en los siguientes casos:

d) En el caso de la primera o única edición de las siguientes obras no divulgadas previamente:

5. Traducciones.

¹ Sempre que ens referim a textos de l'LPI o d'altres lleis o decrets, etc., ho farem mantenint la llengua original castellana i en cursiva.

A _____ a ____ de _____ de _____

REUNITS

D'una banda _____,
actuant en nom i representació propis, major d'edat, amb
domicili a _____,
proveït del DNI núm. _____ (d'ara endavant
el/la **TRADUCTOR/A**).

D'una altra banda _____,
amb domicili social a _____,
CIF núm. _____ representat en aquest acte
per _____, en qualitat
de _____ (d'ara endavant l'**EDITOR**)
segons poders atorgats _____.

Lloc i data de celebració

Encara que sembli una simple clàusula d'estil, és molt important, perquè el lloc és determinant per a definir la competència territorial dels tribunals i la llei aplicable, i la data ho és per al còmput dels terminis, ja siguin de lliurament, publicació, durada, prescripció, etc.

Parts que hi intervenen

És indispensable que la persona física que intervé en nom i representació de l'editorial quedi perfectament identificada i, al mateix temps, quedi acreditada la representació que assegura ostentar, ja sigui amb poders notariais o amb l'escriptura de constitució de la societat.

MANIFESTEN

I.- Que l'**EDITOR** és titular dels drets d'edició en llengua _____ de l'obra denominada _____ (d'ara endavant l'**OBRA**), de la qual és autor _____. Es fa constar que els esmentats drets tenen una durada de ____ anys, des de _____ i el seu àmbit geogràfic s'estén _____.

II.- Que l'editor està interessat a encarregar al/la **TRADUCTOR/A** la traducció al _____ de l'**OBRA** esmentada abans.

III.- Que en mèrits de l'anterior, les dues parts, reconeixent-se capacitat legal suficient, celebren el present contracte de traducció i cessió de drets que subjecten a les següents

CLÀUSULES

La manifestació I incorpora una novetat significativa, que és la de deixar constància de la durada i l'àmbit geogràfic del contracte d'edició sobre l'obra original.

La traducció, en ser obra derivada, no pot anar més enllà de l'obra preexistent, cosa per la qual els límits temporals i territorials de l'obra preexistent han d'abastar el contracte de traducció.

La manifestació III posa en relleu la característica principal d'aquest contracte, la seva dualitat: contracte de traducció (encàrrec) i cessió de drets (contracte d'edició). És un dels temes més polèmics en la doctrina. Es discuteix si estem davant un contracte mixt d'encàrrec més cessió o davant dos contractes coalitzats: d'una banda el d'encàrrec d'obra i de l'altra el de cessió.

Primera.- L'EDITOR encarrega al/la TRADUCTOR/A la traducció de l'OBRA _____ [*títol original*] _____ de la qual és autor _____, i el/la TRADUCTOR/A s'obliga a realitzar personalment la traducció del _____ [*idioma del qual es tradueix*] al _____ ajustada fidelment a l'original i de conformitat amb les indicacions de l'EDITOR.

Pacte opcional.- El/la TRADUCTOR/A, cada vegada que sigui necessari o aconsellable, haurà d'agregar al text notes aclaratòries, les quals inclourà com notes a peu de pàgina.

Pacte opcional.- Si a judici del/la TRADUCTOR/A calgués ampliar, modificar i/o adaptar l'original, haurà de comunicar-ho a l'EDITOR, per tal de recaptar la conformitat de l'autor.

Encàrrec

LPI. Art. 59.2.- El encargo de una obra no es objeto del contrato de edición, pero la remuneración que pudiera convenirse será considerada como anticipo de los derechos que al autor le correspondiesen por la edición, si ésta se realizase.

L'encàrrec d'obra, excepcional en el cas dels autors originals, en la traducció esdevé la regla.

Malgrat la seva importància, l'LPI no dedica ni un paràgraf a regular-la, excepte que la deixa fora del contracte d'edició. És una de les omissions més greus de l'LPI, perquè l'única referència legal són les previsions del Codi Civil sobre el contracte d'obra, pensat més per a la construcció d'edificis que no per a la realització d'un bé immaterial com és l'obra intel·lectual.

En el contracte d'encàrrec, en essència, una de les parts s'obliga a realitzar i lliurar una obra i l'altra a pagar una remuneració per ella.

Segona.- El text de la traducció haurà de ser lliurat a l'EDITOR abans del dia ____ de _____ de _____. Pel que fa a la presentació, el/la TRADUCTOR/A seguirà les directrius rebudes de l'EDITOR i n'haurà de conservar una còpia.

Si el/la TRADUCTOR/A es veïés en la impossibilitat de lliurar l'OBRA encarregada en la data assenyalada, es compromet a comunicar-ho i justificar-ho degudament a l'EDITOR, amb una antelació de _____ respecte de la data de lliurament, cas en el qual ambdues parts pactaran una nova data de lliurament, que s'incorporarà al contracte present per escrit i *addendum*.

En el cas d'incórrer en un retard no justificat, s'aplicarà el sistema de penalització següent: per cada setmana de retard en el lliurament, l'EDITOR podrà treure un import corresponent al ____ % de la quantitat total pactada en concepte de bestreta a compte dels drets d'autor.

En qualsevol cas, transcorreguts dos mesos des de la data assenyalada sense que la traducció hagi estat lliurada, i sempre que no hi haguessin concorregut causes que justifiquin el pacte d'un nou termini de lliurament, l'EDITOR queda facultat per resoldre el present contracte, amb l'únic requisit de comunicar-ho per escrit al/la TRADUCTOR/A.

Recomanació: Es recomana que la penalització no superi el 5%.

Lliurament

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 7.º El plazo en que el autor deberá entregar el original de su obra al editor.

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 1.º Entregar al editor en debida forma para su reproducción y dentro del plazo convenido la obra objeto de la edición.

El lliurament constitueix una part essencial del contracte d'encàrrec i, per tant, aquests pactes són lícits. L'única preocupació és la de les proporcions, sobretot a l'hora d'establir els terminis i penalitzacions.

Quan es fixen aquests terminis en el contracte cal atendre'n el compliment, començant per avaluar amb realisme la seva viabilitat. Cal tenir en compte les dràstiques conseqüències del seu incompliment, el qual pot comportar la resolució anticipada del contracte, amb les penalitzacions econòmiques consegüents.

Es plantegen dos supòsits: incompliment definitiu perquè el lliurament no s'ha fet dins el termini final pactat, cosa que implica la resolució del contracte, i els retards, que poden suposar una penalització.

Tercera.- L'EDITOR pagarà al/la TRADUCTOR/A, per la realització de la traducció encarregada, la quantitat a tant alçat de ____ euros, que seran liquidats d'acord amb els següents terminis:

- el ____ % en el moment de la signatura d'aquest contracte.
- la quantitat restant quan l'EDITOR doni la seva conformitat a la traducció.

L'EDITOR haurà de donar aquesta conformitat o disconformitat en un termini que no podrà ser superior a 30 dies, a comptar des de la data de la seva recepció.

Recomanació: Per fixar el tant alçat cal tenir en compte tant el preu de la traducció com la tirada prevista.

Tant alçat

És molt important tenir en compte la recomanació assenyalada en aquest contracte model, ja que els paràmetres per calcular l'acompte i el tant alçat són totalment diferents. Si bé els dos són formes de remuneració, l'acompte l'és com a avançament dels drets que s'aniran meritant, mentre que el tant alçat és el preu final de l'única edició que l'LPI admet que es pugui pagar d'aquesta manera.

Per això, el preu de la traducció ha de servir com a base mínima de càlcul, a la qual cal afegir la tirada com a factor corrector.

Acció de revisió

LPI. Artículo 47. Acción de revisión por remuneración no equitativa.

Si en la cesión a tanto alzado se produjese una manifiesta desproporción entre la remuneración del autor y los beneficios obtenidos por el cesionario, aquél podrá pedir la revisión del contrato y, en defecto de acuerdo, acudir al Juez para que fije una remuneración equitativa, atendidas las circunstancias del caso. Esta facultad podrá ejercitarse dentro de los 10 años siguientes al de la cesión.

Quarta.- Si l'EDITOR no donés la seva conformitat, sobre la base d'una causa justificada, a la traducció encarregada i el/la TRADUCTOR/A no realitzés les modificacions proposades per l'EDITOR, aquest quedarà alliberat de l'obligació d'efectuar el pagament del darrer termini, haurà de tornar la traducció al/la TRADUCTOR/A i quedarà resolt el present contracte.

Cinquena.- Realitzada, lliurada i acceptada la traducció i pagat el tant alçat per part de l'EDITOR, els drets de reproducció, distribució i venda en forma de llibre d'aquesta traducció se cedeixen a l'EDITOR per a la seva explotació comercial en llengua _____ i per a l'àmbit territorial de _____.

Recepció

L'encàrrec d'obra és una prestació de resultat i no de mitjans, cosa per la qual és lògic l'examen de l'obra que en resulta. El final normal és l'acceptació de l'obra; en canvi, el rebutjament constitueix una finalització anòmala, que haurà de tenir una causa justificada. El compliment defectuós de la prestació es pot produir per diferents causes vinculades amb els aspectes creatiu, tècnic i ideal de l'obra.

En el cas de la traducció, els defectes creatius (falta d'originalitat o de novetat) són molt improbables, excepte la similitud amb una traducció anterior. Els defectes tècnics, que afecten primordialment la forma, solen ser subsanables. I els anomenats defectes ideals, que afecten el contingut, es podrien donar, més que per no complir amb les característiques de l'encàrrec, per presentar un nivell de qualitat per sota del que es pot exigir a un professional de la traducció.

Cessió

Aquest punt constitueix el nexa entre l'encàrrec i la cessió de drets. Aquest és el moment en què l'encàrrec d'obra es transforma en un contracte d'edició.

Per això, a partir d'aquest punt, totes les observacions que es fan per al contracte d'edició seran plenament vàlides per al contracte de traducció.

Sisena.- La cessió s'entén amb caràcter de [*exclusiva / no exclusiva*] en una de les següents modalitats d'edició en suport paper: tapa dura, cartoné, edicions econòmiques o de butxaca, fascicles, edicions il·lustrades, de luxe, de bibliòfil o qualsevol altra que es considerés oportuna per facilitar la màxima difusió de l'**OBRA**.

LPI. Artículo 48.- La cesión en exclusiva deberá otorgarse expresamente con este carácter y atribuirá al cesionario, dentro del ámbito de aquélla, la facultad de explotar la obra con exclusión de otra persona, comprendido el propio cedente, y, salvo pacto en contrario, las de otorgar autorizaciones no exclusivas a terceros.

En aquesta clàusula, en principi, s'atorga a l'edició en forma de llibre el caràcter d'exclusiva.

És legítim que l'editor procuri garantir la seva inversió i disminuir els riscos inherents a l'edició, assegurant-se una posició dominant, fins i tot monopòlica, excloent en l'explotació principal de l'obra qualsevol altre, fins i tot el propi autor. El que en canvi no és lògic és que aquesta exclusivitat s'estengui a totes i cada una de les formes d'explotació, principals i subsidiàries, a totes les modalitats d'edició i a tots els mecanismes de distribució.

Setena.- L'EDITOR queda autoritzat per fer una primera i única edició de l'OBRA en la modalitat de _____ [*Seleccionar una de les modalitats esmentades a la clàusula anterior*], que comprendrà un mínim de _____ exemplars i un màxim de _____ exemplars, amb les reimpressions que dins aquests totals lliurement decideixi l'EDITOR, buscant assegurar a l'OBRA una explotació contínua i una difusió comercial d'acord amb els usos habituals en el sector professional al qual correpongui l'OBRA.

Vuitena.- El/la TRADUCTOR/A respon davant l'EDITOR de l'autoria i l'originalitat de la seva OBRA i de l'exercici pacífic dels drets que cedeix mitjançant aquest contracte, manifestant que sobre ells no té contrets ni contraurà compromisos o gravàmens de cap mena que atemptin contra els drets que corresponguin a l'EDITOR o a tercers, d'acord amb el que estipula el present instrument. Sobre això, el/la TRADUCTOR/A es fa responsable davant l'EDITOR de totes les càrregues pecuniàries que es poguessin derivar per a l'EDITOR a favor de tercers amb motiu d'accions, reclamacions o conflictes derivats de l'incompliment d'aquestes obligacions per part del/la TRADUCTOR/A.

Primera i única edició

Aquesta clàusula busca l'aplicació estricta, no sempre acomplerta en els usos editorials, d'allò que l'LPI mana. L'LPI parla de la primera o única edició de _____ obres no divulgades prèviament. És a dir, admet una sola edició, bé sigui única o primera, sempre que l'obra no hagi estat divulgada prèviament. La divulgació –quan l'obra és accessible per primera vegada al públic–, per definició només té lloc una vegada.

Per tant, la publicació en qualsevol altra modalitat, constitueix una nova edició. El mateix passa necessàriament amb qualsevol cessió a tercer.

Autoria, originalitat i exercici pacífic dels drets

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 2º Responder ante el editor de la autoría y originalidad de la obra y del ejercicio pacífico de los derechos que le hubiese cedido.

És un pacte perfectament lícit i normal en qualsevol tipus de contracte que suposa el lliurament d'un bé, tot i que en aquest cas sigui immaterial, que asseguri que aquest bé es troba sanejat, que l'obra no té vicis ocults, que és de qui diu ser-ne l'autor/a, que és original i que es garanteixi al qui l'adquireix l'exercici pacífic dels drets rebuts.

Novena.- L'EDITOR ve obligat a posar a la venda l'OBRA en un termini no superior a _____ mesos, a comptar des de la data de lliurament de l'original.

En el cas de no publicació de l'OBRA en el termini previst, aquest contracte quedarà resolt, i totes les quantitats percebudes com acompte pel/la TRADUCTOR/A quedaran definitivament en propietat seva.

Recomanació: Es recomana que el termini de publicació no sigui superior als 18 mesos.

Terminis de lliurament i publicació

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 7.º El plazo en que el autor deberá entregar el original de su obra al editor.

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 6.º El plazo para la puesta en circulación de los ejemplares de la única o primera edición, que no podrá exceder de dos años contados desde que el autor entregue al editor la obra en condiciones adecuadas para realizar la reproducción de la misma.

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 1.º Entregar al editor en debida forma para su reproducción y dentro del plazo convenido la obra objeto de la edición.

Ambdós terminis formen part del contingut mínim del contracte. Si se n'omet cap, qualsevol de les parts en pot exigir la inclusió.

Quan hi ha terminis establerts, tal com passa amb el contracte model, cal atendre'n el compliment –especialment pel que fa al termini de lliurament– avaluant amb realisme la seva viabilitat. Hem de tenir present les dràstiques conseqüències de l'incompliment dels terminis, incompliment que pot comportar la resolució avançada del contracte, amb les consegüents penalitzacions econòmiques.

Desena. - L'EDITOR remetrà al/la TRADUCTOR/A els jocs de proves destinats a la correcció del text, el qual es compromet a tornar-los en un termini màxim de _____ amb les modificacions pertinents, que hauran de ser incorporades al text. Si transcorregut aquest termini el/la TRADUCTOR/A no lliurés les proves, l'EDITOR queda facultat per obtenir per ell mateix la seva correcció. El/la TRADUCTOR/A farà les modificacions imprescindibles i que no suposin mai una proporció superior al ____ % del total del text, sense que es comptabilitzin com a tals les de caràcter orto/tipogràfic, que sempre aniran a càrrec de l'EDITOR. Tota correcció superior anirà a càrrec del/la TRADUCTOR/A.

Jocs de proves

LPI. Artículo 65.- Son obligaciones del autor: 3.º Corregir las pruebas de la tirada, salvo pacto en contrario.

LPI. Artículo 64.- Obligaciones del editor: 2.º Someter las pruebas de la tirada al autor, salvo pacto en contrario.

LPI. Artículo 66.- Modificaciones en el contenido de la obra. El autor, durante el período de corrección de pruebas, podrá introducir en la obra las modificaciones que estime imprescindibles, siempre que no alteren su carácter o finalidad, ni se eleve sustancialmente el coste de la edición. En cualquier caso, el contrato de edición podrá prever un porcentaje máximo de correcciones sobre la totalidad de la obra.

En un dels seus vessants, les proves de tirada formen part dels drets morals de l'autor. D'una banda, és l'expressió contractual del dret a la integritat de l'obra, ja que permet que l'autor pugui comprovar que la reproducció s'ha efectuat en la forma convinguda i no ha comportat alteracions de l'original i, de l'altra, del dret que sí que té l'autor a introduir modificacions dins d'uns certs límits.

L'altre vessant és l'interès que també té l'editor perquè l'autor realitzi aquesta correcció de l'obra, obtenint així la plena conformitat que la reproducció s'ha fet com cal, quedant alliberat de la responsabilitat corresponent. És important consignar que el deure de l'autor de corregir les proves de la tirada no té res a veure amb les correccions tipogràfiques, que sempre són una obligació de l'editor, i és tant una obligació que el pacte en sentit contrari a què la llei al·ludeix, l'allibera de l'obligació de sotmetre les proves de tirada a l'autor, no de corregir-les.

Onzena.- L'EDITOR ve obligat a fer figurar el nom del/la **TRADUCTOR/A** de forma destacada en tots els exemplars de l'**OBRA** que publiqui i a incloure la menció internacional de reserva de propietat intel·lectual seguida del nom i cognoms o pseudònim del/la **TRADUCTOR/A** i l'any de la primera edició, a més de la menció del copyright editorial, i a observar les formalitats administratives requerides per a la circulació de l'**OBRA**

Recomanació: Es recomana que el nom del/la traductor/a figuri a la portada.

Menció de l'autor

LPI. Artículo 64.- Obligaciones del editor: 1.º ...y haciendo constar en los ejemplares el nombre, firma o signo que lo identifique.

El contracte tipus eleva l'exigència legal, obligant que la menció de l'autor es faci de forma destacada i estenent-la als actes de promoció.

- Caldria concretar l'expressió «forma destacada» en els termes millors: portada, llom, coberta.

Dotzena.- Abans de la posada en circulació dels exemplars impresos de l'**OBRA** de l'edició autoritzada o reimpressions que realitzi l'**EDITOR**, aquest remetrà al/la **TRADUCTOR/A** una certificació comprensiva del nombre d'exemplars de què consta l'edició o reimpressió de què es tracti, acompanyada d'una declaració de la indústria o indústries d'arts gràfiques on foren realitzades la impressió i l'enquadració, en la qual consti el nombre d'exemplars fabricats que foren lliurats a l'**EDITOR** i la data del lliurament o lliuraments realitzats. Així mateix, l'**EDITOR** s'obliga a exigir que l'impressor, en la sol·licitud d'assignació del número de dipòsit legal, faci una menció expressa del nombre d'exemplars de què consta la tirada.

Control de tirada

LPI. Artículo 72.- Control de tirada.- El número de ejemplares de cada edición estará sujeto a control de tirada a través del procedimiento que reglamentariamente se establezca, oídos los sectores profesionales afectados.

El incumplimiento por el editor de los requisitos que a tal efecto se dispongan, facultará al autor o a sus causahabientes para resolver el contrato, sin perjuicio de las responsabilidades en que hubiere podido incurrir el editor.

Real Decreto 396/1988, por el que se desarrolla el art. 72 LPI.- Art. 2º: Antes de la puesta en circulación de los ejemplares de una obra, tanto en única como en sucesivas ediciones o reimpressiones, el editor remitirá al autor una certificación relativa al número de ejemplares de que conste la tirada.

Esta certificación irá acompañada de una declaración de la persona o entidad responsable de los talleres de impresión de la obra de que se trate, manifestando el número de ejemplares impresos y la fecha de su entrega.

Tot i que la menció de la tirada en el formulari del dipòsit legal significa un pas endavant en la publicitat d'aquesta dada essencial, continua sent completament insuficient per a un sistema retributiu que es basa en les vendes i que requereix una informació transparent sobre el nombre d'exemplars realment impresos i disponibles per entrar en la distribució.

Per això, és convenient aprofundir en les exigències del reglament i, especialment, en l'obligació d'emetre el certificat de tirada, ja que el seu incompliment és causa directa de rescissió del contracte. A més, un cop produïda l'edició, l'incompliment esdevé insubsanable, ja que el reglament exigeix que la certificació sigui enviada abans de la posada en circulació de l'obra.

El Reglament també permet que l'autor, dins un termini de 2 anys, comprovi l'exactitud de les dades i els documents relatius a la producció de l'obra, per mitjà d'experts. Aquesta llista d'experts és elaborada de comú acord per les associacions d'autors i editors, possibilitat que s'obre amb aquest acord marc i la constitució de la Comissió Paritària.

- Reclamar, si no són enviats oportunament per l'editor, els certificats de tirada per a cada edició i per a cada reimpressió.

Tretzena.- L'EDITOR s'obliga a presentar anualment al/ la TRADUCTOR/A, durant el primer trimestre de l'any corresponent, un certificat on constin les liquidacions de les vendes d'exemplars de l'OBRA realitzades durant l'any natural immediatament anterior, independentment del resultat, encara que sigui negatiu, amb expressió del nombre d'exemplars publicats i venuts, així com el preu de venda sense IVA segons catàleg.

Liquidacions

LPI. Artículo 64.5.º.- Satisfacer al autor la remuneración estipulada y, cuando ésta sea proporcional, al menos una vez cada año, la oportuna liquidación, de cuyo contenido le rendirá cuentas. Deberá, asimismo, poner anualmente a disposición del autor un certificado en el que se determinen los datos relativos a la fabricación, distribución y existencias de ejemplares. A estos efectos, si el autor lo solicita, el editor le presentará los correspondientes justificantes.

LPI. Artículo 68.1.- Sin perjuicio de las indemnizaciones a que tenga derecho, el autor podrá resolver el contrato de edición en los casos siguientes:

b) Si el editor incumple alguna de las obligaciones mencionadas en los apartados 2, 4 y 5 art. 64, no obstante el requerimiento expreso del autor exigiéndole su cumplimiento.

Com es pot veure, hi ha una significativa ampliació de l'obligació legal, contemplant pràcticament tots els supòsits: encara que el resultat sigui negatiu, sigui quin sigui el sistema remuneratori. També s'han de facilitar les dades d'altres formes d'explotació: suport digital (internet, llibre electrònic), cessions a tercers, exportacions...

En tot cas, els problemes principals se susciten, més que en el contingut del contracte, en el seu compliment, el qual correspon a la fase d'execució. Per això s'ha de tenir en compte especialment l'oportunitat i l'exhaustivitat de la liquidació: que inclogui vendes, fabricació, magatzem, exemplars destinats a la promoció, al traductor, defectuosos, devolucions, etc. No, però, els impagats, ja que el traductor no respon dels riscos de l'edició.

- Es poden fixar períodes més curts de liquidació.
- Exigir, puntualment i sistemàtica, el compliment d'aquesta obligació.

Catorzena.- L'EDITOR haurà d'efectuar la detracció, declaració i ingrés en el Tresor Públic d'aquelles quantitats que, per qualsevol concepte impositiu, hagués de satisfer el/la TRADUCTOR/A derivades dels rendiments de la propietat intel·lectual objecte d'aquest contracte, en tots aquells impostos o gravàmens en què l'EDITOR tingui, per disposició legal, la condició de substitut de l'autor contribuent.

Quinzena.- El present contracte tindrà una durada de [*màxim 10*] ____ anys comptats des de la data en què el/la TRADUCTOR/A posi a disposició de l'EDITOR l'OBRA en condicions de ser reproduïda. Extingit el contracte, l'EDITOR gaudirà d'un dret d'opció preferent per subscriure un nou contracte d'edició sobre la mateixa obra, en iguals termes i condicions que el/la TRADUCTOR/A pugui convenir amb tercers.

Recomanació: Suprimir les clàusules de renovació automàtica i tàcita dels contractes.

Impostos

Es modifica una clàusula equívoca, molt freqüent en els contractes a l'ús, que fa aparèixer el traductor facultant l'editor perquè pugui practicar les retencions fiscals pertinents, com si l'editor disposés d'aquest poder. És absurd presentar com un pacte el que és una obligació legal de caràcter imperatiu que està expressament sostreta a l'autonomia de la voluntat de les parts. El traductor no pot atorgar allò de què no disposa. Les obligacions fiscals dimanen directament de la llei i no poden estar subjectes a pactes.

Durada i renovació

LPI. Artículo 69.- El contrato de edición se extingue, además de por las causas generales de extinción de los contratos, por las siguientes:

1.º Por la terminación del plazo pactado.

3.º Por el transcurso de diez años desde la cesión si la remuneración se hubiera pactado exclusivamente a tanto alzado de acuerdo con lo establecido en el artículo 46, apartado 2.d) de esta Ley.

LPI. Artículo Art. 43.-2. La falta de mención del tiempo limita la transmisión a 5 años...

No pertoca fer contractes d'edició de durada indefinida. En aquest sentit, s'ha produït una modificació transcendental, ja que s'eliminen les clàusules de renovació automàtica o tàcita dels contractes de durada llarga, a causa del seu caràcter abusiu.

Les durades que marca la llei són les màximes admeses.

- Ajustar la durada del contracte als cicles reals i normals d'explotació de l'obra concreta que estem editant.

Setzena.- L'EDITOR no podrà, sense el consentiment del/la TRADUCTOR/A, vendre com a saldo l'edició, abans de dos anys de la inicial posada en circulació dels exemplars. Dins el mateix termini tampoc no podrà destruir la resta d'exemplars de l'edició.

Tant la venda en saldo com la destrucció d'exemplars d'una edició s'han d'efectuar d'acord amb el procediment establert en l'article 67 de la Llei de Propietat Intel·lectual.

Venda en saldo i destrucció de l'edició

LPI. Artículo 67.- Derechos de autor en caso de venta en saldo y destrucción de la edición.

1. El editor no podrá, sin consentimiento del autor, vender como saldo la edición antes de dos años de la inicial puesta en circulación de los ejemplares.

2. Transcurrido dicho plazo, si el editor decide vender como saldo los que le resten, lo notificará fehacientemente al autor, quien podrá optar por adquirirlos ejerciendo tanteo sobre el precio de saldo o, en el caso de remuneración proporcional, percibir el 10 por 100 del facturado por el editor. La opción deberá ejercerla dentro de los treinta días siguientes al recibo de la notificación.

3. Si, tras el mismo plazo, el editor decide destruir el resto de los ejemplares de una edición, deberá asimismo notificarlo al autor, quien podrá exigir que se le entreguen gratuitamente todos o parte de los ejemplares, dentro del plazo de treinta días desde la notificación. El autor no podrá destinar dichos ejemplares a usos comerciales.

LPI. Artículo 68.1.- Sin perjuicio de las indemnizaciones a que tenga derecho, el autor podrá resolver el contrato de edición en los casos siguientes:

...c) Si el editor procede a la venta como saldo o a la destrucción de los ejemplares que le resten de la edición, sin cumplir los requisitos establecidos en el artículo 67 de esta Ley.

Tot i la claredat del precepte, la seva escassa aplicació va fer convenient la reproducció quasi literal en el contracte tipus. Són molts els autors que han viscut l'experiència d'obres seves que han sortit de circulació i que, això no obstant, no han rebut el tractament que prescriu la llei, i ni tan sols la informació d'aquesta circumstància.

- No admetre la venda parcial en saldo, ni tampoc la destrucció parcial d'exemplars, sense l'autorització expressa.

Dissetena.- Extingit el contracte, l'EDITOR, dins l'any següent i sigui quina sigui la forma de distribució convinguda, podrà alienar els exemplars que, en tot cas, posseeixi. Transcorregut aquest període d'un any, l'EDITOR haurà de procedir a la retirada del comerç dels exemplars que no s'hagin venut i procedir a la destrucció dels exemplars que obrin en el seu poder.

Efectes de l'extinció del contracte

LPI. Artículo 70.- Extinguido el contrato, y salvo estipulación en contrario, el editor, dentro de los 3 años siguientes y cualquiera que sea la forma de distribución convenida, podrá enajenar los ejemplares que, en su caso, posea. El autor podrá adquirirlos por el 60 por 100 de su precio de venta al público o por el que se determine pericialmente, u optar por ejercer tanteo sobre el precio de venta.

S'hi recull una disminució substancial del termini per a la liquidació del contracte extingit, amb una rebaixa de 3 anys a 1. Aquesta era una necessitat imperiosa que també abasta la majoria d'editors. L'extens termini legal de 3 anys ha permès emparar molts abusos i més d'un frau, com ara reedicions d'obres en el llindar de l'extinció del contracte i, consegüentment, un interès escàs de les editorials per adquirir una obra que continuaria competint amb la nova durant aquests 3 anys.

De tota manera és oportú aclarir que l'alienació de què parla l'LPI es limita als exemplars en poder de l'editor. Els que ja s'han distribuït quedaran subjectes a les condicions establertes en el contracte extingit: manteniment del preu, liquidacions i pagament.

- És possible pactar una rebaixa del preu superior a l'assenyalada en el contracte marc.

Divuitena.- L'EDITOR podrà establir la forma més adequada de distribució i comercialització de l'OBRA, tant si ho porta a terme ell mateix com si ho fa a través de tercers, mitjançant qualssevol canals de comercialització, com poden ser, amb caràcter enunciatiu no limitatiu, el de [*llibreries, biblioteques, venda directa, club del llibre, correus, quioscos, locals especialitzats, grans superfícies, vendes especials a entitats públiques o privades, xarxes informàtiques on-line, etc.*]. A aquests efectes el/la TRADUCTOR/A declara conèixer i acceptar la forma de distribució de l'EDITOR en el que es refereix a l'explotació de l'OBRA.

Distribució

LPI. Artículo 64.- Obligaciones del editor.- 3º Proceder a la distribución de la obra en el plazo y condiciones estipulados.

La finalitat d'aquest precepte no és la descripció minuciosa de cada una de les operacions previstes, però sí una aproximació que permeti al traductor conèixer la manera com es distribuirà (repartir, comercialitzar, publicitar i vendre) la seva obra i té a veure directament amb l'obligació principal de l'editor: *«asegurar a la obra una explotación continua y una difusión comercial conforme con los usos habituales en el sector profesional de la edición».*

Fins allà on sigui possible es recomana que es desenvolupin els diversos aspectes que comprèn la distribució, ja que es tracta d'una de les operacions essencials del contracte d'edició. Concretar els canals de comercialització, les campanyes de difusió. Fer constar el compromís d'inversió en la promoció i la publicitat de l'obra (anuncis de premsa, participació en fires, signatura d'exemplars, actes de presentació).

En la distribució també s'hi acaben reflectint l'amplitud de drets cedits i és una altra perspectiva per mesurar la vertadera eficàcia d'aquestes cessions. Aquí és on es mesura la capacitat real de l'editorial per explotar els drets que li han estat cedits, per exemple la seva idoneïtat per explotar les edicions digitals. Per això, aquí també és un bon mètode el desglossament dels mitjans concrets de distribució: canals de comercialització (llibreries, grans superfícies, quiosc, club, internet); formes de posada a disposició del públic (venda, lloguer, préstec); àmbit espacial (territoris reals on es pot explotar l'obra); el preu de venda al públic.

- En tots aquests aspectes es pot filar més prim, jugant amb la intensitat dels drets que se cedeixen: durada, territori, exclusivitat, etc.

Dinovenena.- El/la **TRADUCTOR/A** autoritza l'**EDITOR** a l'ús del seu nom, veu i imatge en la publicitat de l'**OBRA**, per i per a qualssevol mitjans de difusió d'aquesta.

Pacte opcional.- Així mateix, sempre que les seves possibilitats professionals i les disponibilitats de temps li ho permetin, el/la **TRADUCTOR/A** es compromet a facilitar la seva presència en aquells esdeveniments i actes de promoció que l'**EDITOR** consideri necessaris, en les dates que es determinin de comú acord, sent en tot cas les despeses de desplaçament a càrrec de l'**EDITOR**.

Vintena.- Estaran exempts de liquidació al/la **TRADUCTOR/A**, tot i que hauran de ser-li notificats, els exemplars que l'**EDITOR** lliuri gratuïtament per a finalitats de promoció i crítica de l'obra i reposició d'exemplars defectuosos o fets malbé. El màxim d'exemplars que l'**EDITOR** podrà destinar de cada edició per a finalitats de promoció i crítica serà de _____ per a la primera edició, i de _____ per a les següents.

Ús del nom i de la imatge del traductor

Representa la participació del traductor en les activitats promocionals que es programin i són la contrapartida a l'obligació de distribució de l'obra, la qual és competència de l'editor.

Exemplars destinats a la promoció i la crítica de l'obra

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 4º «...y los (ejemplares) que se reserven a la crítica y a la promoción de la obra.»

A l'igual del supòsit contemplat en la clàusula següent, la llei es limita a exigir-ne la menció en el contracte, però no es pronuncia sobre els percentatges concrets, deixant llibertat a les parts perquè els acordin en el contracte.

Els dos supòsits, aquest i el següent, configuren el que s'anomena la «sobretirada», perquè tots aquests exemplars queden exempts del pagament de drets d'autor. Un cop més estem davant un problema d'equitat, de proporcions i, sobretot, d'atenir-se estrictament al destí que la llei reserva a aquests exemplars.

- Reclamar a l'editorial perquè inclogui en les liquidacions les dades sobre els exemplars destinats a la promoció i la crítica de l'obra.

Vint-i-unena.- El/la **TRADUCTOR/A** rebrà sense cap càrrec un mínim de _____ exemplars de la primera edició i de _____ exemplars per cada una de les noves edicions o reimpressions de l'**OBRA**, els quals no podran ser destinats al comerç i no reportaran drets per al/la **TRADUCTOR/A**. Així mateix, el/la **TRADUCTOR/A** podrà adquirir a l'**EDITOR**, amb el descompte del _____ % els exemplars que necessiti per al seu ús particular o destinats a tercers, sense finalitats lucratives.

Vint-i-dosena.- El/la **TRADUCTOR/A** faculta expressament l'**EDITOR** per a l'exercici de les accions pertinents quant a la protecció i la defensa dels drets que són objecte de la present cessió, obligant-se a prestar la seva col·laboració en tot allò que l'**EDITOR** li requereixi i que tingui per objecte emparar els drets de propietat intel·lectual, i a comunicar a l'**EDITOR** qualsevol informació de què disposi i que pot perjudicar els drets que corresponen a l'**EDITOR** en virtut del present document.

En el mateix sentit, l'**EDITOR** s'obliga a prestar la seva col·laboració en tot allò que li sigui requerit pel/la **TRADUCTOR/A** i que tingui per objecte emparar els drets de propietat intel·lectual, i a comunicar al/la **TRADUCTOR/A** qualsevol informació de què disposi i que pot perjudicar els drets que al/la **TRADUCTOR/A** li corresponen en virtut del present document, amb especial atenció als seus drets morals.

Recomanació: Es recomana considerar el mateix descompte que l'editor aplica al distribuïdor de l'obra.

LPI. Artículo 60.- Contenido mínimo del contrato de edición: 4º «...y los (ejemplares) que se reserven al autor».

- Cal reclamar més generositat en la quantitat d'exemplars gratuïts destinats al traductor, així com també en els exemplars rebaixats, atès que també compleixen una funció promocional.

Protecció dels drets d'autor

Destacar el deure de reciprocitat a l'hora d'adoptar mesures de protecció dels drets d'autor.

Vint-i-tresena.- Aquest contracte de traducció es registrarà i serà interpretat d'acord amb el que preveu el Decret Reial Legislatiu 1/1996, del 12 d'abril, Text Refós de la Llei de Propietat Intel·lectual i, en general, per les disposicions legals que li siguin d'aplicació.

Vint-i-quatrena.- Ambdues parts designen com a domicili respectiu, a efectes de notificacions, el que fan constar a la capçalera d'aquest contracte, tot i que podran modificar-lo mitjançant notificació tramesa a l'altra part.

LPI. Artículo 163.1.- Se protegerán, con arreglo a esta ley, los derechos de propiedad intelectual de los autores españoles, así como de los autores nacionales de otros Estados miembros de la Unión Europea.

Gozarán, asimismo, de estos derechos: a) Los nacionales de terceros países con residencia habitual en España...

5. Se reconoce el derecho moral del autor, cualquiera que sea su nacionalidad.

Sent el contracte d'edició una relació de tracte successiu, a més a més de llarga durada, sotmès a moltes vicissituds, fins i tot al compliment d'obligacions periòdiques de marcat caràcter informatiu, com les certificacions de tirada, les liquidacions, les reedicions o reimpressions, les cessions a tercers, etc., és òbvia la transcendència que adquireix el domicili assenyalat al contracte i la necessitat de mantenir-lo actualitzat.

- Notificar a l'editorial els canvis de domicili.

Vint-i-cinquena.- Les dues parts acorden sotmetre els dubtes, divergències o conflictes que se suscitin com a conseqüència de l'aplicació o la interpretació del present contracte, al dictamen de la Comissió Paritària designada per la Comissió Mixta del Gremi d'Editors i les Associacions d'Escriptors signatàries de l'Acord de data 8 de juny de 2009. Les consultes s'hauran de formular per intermediació d'alguna d'aquestes Entitats.

Vint-i-sisena.- Per a totes aquelles qüestions que haguessin de ser sotmeses a la competència judicial, les parts se sotmeten als Jutjats i Tribunals de _____ renunciant al seu propi fur si en fos un altre.

I com a prova de conformitat ambdues parts signen el present document, per duplicat i a un sol efecte, en el lloc i la data assenyalats en l'encapçalament.

És una clàusula decisiva per a la instauració d'un sistema extrajudicial de solució dels conflictes que puguin sorgir en l'aplicació dels contractes d'edició, la premissa de la qual és, òbviament, la seva inclusió en cada contracte.

- Procurar incloure íntegrament aquesta clàusula.

Art. 86 ter 2 Ley Orgánica del Poder Judicial.- Los juzgados de lo mercantil conocerán, asimismo, de cuantas cuestiones sean de la competencia del orden jurisdiccional civil, respecto de:

a) Las demandas en las que se ejerciten acciones relativas a competencia desleal, propiedad industrial, propiedad intelectual y publicidad, así como todas aquellas cuestiones que dentro de este orden jurisdiccional se promuevan al amparo de la normativa reguladora de las sociedades mercantiles y cooperativas.

Art. 52.11º LEC.- En los procesos en que se ejerciten demandas sobre infracciones de la propiedad intelectual, será competente el tribunal del lugar en que la infracción se haya cometido o existan indicios de su comisión o en que se encuentren ejemplares ilícitos, a elección del demandante.

Tal com podem observar la propietat intel·lectual continua estant en la jurisdicció civil, però dins d'ella ha passat a ser competència de jutjats especials, que són els mercantils.

D'altra banda, la competència territorial en els casos d'infracció de llei (no de contracte) serà el lloc de la infracció, independentment del lloc que s'hagi pactat en el contracte.

